EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 19.9.2007
KOM(2007) 530 lopullinen

2007/0197 (COD)

Ehdotus:

# EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

## energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta

(komission esittämä)

{SEK(2007) 1179}
{SEK(2007) 1180}

## PERUSTELUT

Sähkö ja kaasu ovat Euroopan hyvinvoinnin avaintekijöitä. Ilman kilpailuun perustuvia ja tehokkaita eurooppalaisia sähkö- ja kaasumarkkinoita Euroopan kansalaiset joutuvat maksamaan liian suuria hintoja perustavanlaatuisten tarpeidensa täyttämisestä. Sähkö- ja kaasumarkkinat ovat olennaisen tärkeitä myös Euroopan kilpailukyvylle, sillä energia on tärkeä panostekijä Euroopan teollisuudelle.

Kilpaillut ja tehokkaat sähkö- ja kaasumarkkinat ovat myös välttämätön edellytys ilmastonmuutoksen torjumiselle. Vain toimivilla markkinoilla voidaan kehittää tehokkaasti toimiva päästökauppajärjestelmä ja uusiutuviin energialähteisiin perustuva teollisuus, joiden avulla voidaan saavuttaa Eurooppa-neuvoston sopima kunnianhimoinen tavoite, jonka mukaan 20 prosenttia EU:n energialähteiden yhdistelmästä on peräisin uusiutuvista energialähteistä vuoteen 2020 mennessä.

Lisäksi kilpaillut EU:n laajuiset sähkö- ja kaasumarkkinat ovat välttämättömiä Euroopan energiansaannin turvaamiseksi, sillä ainoastaan Euroopan laajuiset ja kilpailuun perustuvat markkinat synnyttävät oikeita investointisignaaleja ja tarjoavat tasapuolisen verkkoon pääsyn kaikille potentiaalisille investoijille sekä synnyttävät sekä verkonhaltijoille että tuottajille todellisia ja tehokkaita kannustimia tehdä ne miljardien eurojen investoinnit, joita EU:ssa tarvitaan seuraavien kahden vuosikymmenen aikana.

Sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamisprosessi alkoi noin 10 vuotta sitten. Näiden 10 vuoden aikana monet Euroopan kansalaiset ovat voineet hyötyä suuremmasta valinnanvapaudesta ja laajemmasta kilpailusta sekä parantuneesta palvelusta ja toimitusvarmuudesta. Komission ja eurooppalaisten energia-alan sääntelyviranomaisten tekemä arviointi on kuitenkin osoittanut, ettei todelliseen kilpailuun perustuvien markkinoiden kehittämisprosessi ole suinkaan lopussa. Käytännössä aivan liian monilla EU:n kansalaisille ja yrityksillä ei ole todellista mahdollisuutta valita toimittajaansa. Markkinoiden pirstoutuminen kansallisten rajojen mukaisesti, korkea vertikaalisen integroitumisen aste ja markkinoiden keskittyminen ovat perussyitä siihen, ettei todellisia sisämarkkinoita ole syntynyt.

Sen jälkeen kun nykyiset sähkö- ja kaasudirektiivi tulivat voimaan heinäkuussa 2003 komissio on jatkuvasti seurannut niiden täytäntöönpanoa ja niiden vaikutuksia markkinoihin. Lisäksi se on ollut säännöllisesti yhteydessä kaikkiin sidosryhmiin, joita asia koskee. Komissio on erityisesti julkaissut joka vuosi vertailuraportin sähkön ja maakaasun sisämarkkinoiden toteuttamisesta. Se on organisoinut Euroopan sähköalan sääntelyfoorumin (ns. Firenzen foorumi) ja Euroopan kaasualan sääntelyfoorumin (ns. Madridin foorumi), joissa ministerit, kansalliset sääntelyviranomaiset, komissio, siirtoverkonhaltijat, toimittajat, kauppiaat, kuluttajat, ammattijärjestöt, verkonkäyttäjät ja sähköpörssit kokoontuvat säännöllisesti.

Vuoden 2005 lopulla Hampton Courtissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto peräänkuulutti todellista eurooppalaista energiapolitiikkaa. Vastauksena tähän pyyntöön komissio julkaisi 8. maaliskuuta 2006 vihreän kirjan yhteisen ja yhtenäisen eurooppalaisen energiapolitiikan kehittämisestä. Sen pohjalta järjestettyyn julkiseen kuulemiseen saatiin 1 680 vastausta. Komissio käynnisti jo vuonna 2005 selvityksen kaasu- ja sähkömarkkinoilla vallitsevasta kilpailusta. Energiaselvityksellä vastattiin kuluttajien ja alan uusien tulokkaiden ilmaisemaan huoleen kaasun ja sähkön tukkumarkkinoiden kehityksestä ja kuluttajien puutteellisista

valinnanmahdollisuuksista. Komissio hyväksyi 10. tammikuuta 2007 selvityksen loppuraportin, johon liittyy kattava kokonaisuus toimenpiteitä uuden energiapolitiikan luomiseksi Euroopalle.

Komission 10. tammikuuta 2007 antamassa tiedonannossa *Energiapolitiikka Euroopalle*[1] korostetaan tarvetta saattaa valmiiksi sähkön ja maakaasun sisämarkkinat. Tiedonannon pohjana käytettiin kattavaa sisämarkkinakatsausta, toimialakohtaisen selvityksen tuloksia sekä kansallisten sähkö- ja kaasumarkkinoiden tilanteen perinpohjaista arviointia. Rinnakkain näiden toimien kanssa komissio on tehnyt myös vaikutusten arvioinnin maakaasun ja sähkön sisämarkkinoiden loppuun saattamiseen liittyvistä poliittisista vaihtoehdoista. Vaikutusten arviointiin sisältyi sidosryhmien kuuleminen. Kyselylomakkeen täytti yhteensä 339 organisaatiota 19 eri maasta. Tämän lisäksi kyselylomakkeen palautti 73 organisaatiota, jotka eivät ole sidoksissa mihinkään tiettyyn maahan. Haastattelu järjestettiin 56 muun sidosryhmän kanssa. Nämä olivat lähinnä yrityksiä, joihin omaisuuden eriyttämistä tai avoimuuden lisäämistä koskevat vaatimukset voivat vaikuttaa.

Keväällä 2007 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota ehdottamaan lisätoimenpiteitä muun muassa seuraavista kysymyksistä:

- toimitus- ja tuotantotoimien tosiasiallinen erottaminen verkkotoiminnoista;
- kansallisten energia-alan sääntelyviranomaisten toimivaltuuksien suurempi yhdenmukaistaminen ja niiden riippumattomuuden lujittaminen;
- riippumattoman järjestelmän perustaminen kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyötä varten;
- mekanismin perustaminen siirtoverkonhaltijoita varten verkkotoimintojen koordinoinnin ja verkon toimintavarmuuden parantamiseksi sekä rajat ylittävän sähkökaupan ja verkkojärjestelmän toiminnan tehostamiseksi; ja
- energiamarkkinatoimien avoimuuden lisääminen.

Lisäksi Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta parantaa toimitusvarmuutta jäsenvaltioiden välisen solidaarisuuden hengessä.

Euroopan parlamentti ilmaisi kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista 10. heinäkuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa vahvan poliittisen tukensa yhteiselle energiapolitiikalle ja ilmoitti, että se ”pitää toimitusten ja omistajuuden eriyttämistä tehokkaimpana tapana edistää infrastruktuuriin tehtäviä investointeja syrjimättömästi, uusien tulokkaiden oikeudenmukaista pääsyä verkkoon ja markkinoiden avoimuutta”. Parlamentti korostaa kuitenkin, että myös muita toimenpiteitä tarvitaan ja että sähkö- ja kaasumarkkinoiden erot saattavat edellyttää erilaisia täytäntöönpanojärjestelyjä. Parlamentti kannattaa myös ”kansallisten sääntelyviranomaisten välisen yhteistyön lisäämistä EU:n tasolla tapana edistää eurooppalaisempaa lähestymistapaa rajatylittävien kysymysten sääntelyyn”.

[1] KOM(2007) 1.

Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten neuvosto (CEER) piti tervetulleena komission 10. tammikuuta 2007 antamaa tiedonantoa ja ilmaisi voimakkaan tukensa vaatimukselle uudesta EU:n lainsäädännöstä, jolla energian sisämarkkinoiden kehittäminen saadaan jälleen oikealle uralle. Euroopan energia-alan sääntelyviranomaiset julkaisivat 6. kesäkuuta 2007 kuusi asiakirjaa, joissa otetaan kantaa uuden energialainsäädännön keskeisiin kysymyksiin. Ne tukevat erityisesti komission ehdotuksia, jotka koskevat riippumattoman viranomaisvalvonnan lujittamista kansallisella ja EU:n tasolla sekä siirtoverkkojen tosiasiallista eriyttämistä. Sääntelyviranomaiset suosittelevat selkeästi, että siirtoverkon omistuksen eriyttämisen tulisi periaatteessa olla malli, jota uudessa EU:n lainsäädännössä olisi vaadittava ja jota olisi sovellettava sekä sähkö- että kaasualalla.

Nämä tekijät on otettu täysimääräisesti huomioon nyt esitettävissä ehdotuksissa, joita kuvaillaan jäljempänä.

## 1. TOIMITUS- JA TUOTANTOTOIMIEN TOSIASIALLINEN EROTTAMINEN VERKKOTOIMINNOISTA

### 1.1. Nykyiset eriyttämissäännökset eivät riitä varmistamaan markkinoiden moitteetonta toimintaa

Voimassa olevassa lainsäädännössä edellytetään, että verkkotoiminnot erotetaan oikeudellisesti ja toiminnallisesti toimitus- ja tuotantotoiminnoista. Jäsenvaltiot ovat noudattaneet tätä vaatimusta soveltamalla erilaisia organisaatiorakenteita. Useat jäsenvaltiot ovat perustaneet täysin erillisen yrityksen verkkotoimintoja varten, kun taas toiset ovat perustaneet oikeushenkilön, joka kuuluu integroituneeseen yritykseen. Oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä koskevat vaatimukset ovat vaikuttaneet myönteisesti kilpailtujen sähkö- ja kaasumarkkinoiden syntymiseen useissa jäsenvaltioissa.

Kokemus on kuitenkin osoittanut, että kolmenlaisia ongelmia saattaa syntyä, jos siirtoverkonhaltija on integroituneeseen yritykseen kuuluva oikeushenkilö.

Ensinnäkin siirtoverkonhaltija saattaa kohdella sidosyrityksiään paremmin kuin kilpailevia kolmansia osapuolia. Itse asiassa integroituneet yritykset voivat käyttää verkko-omaisuutta tavalla, joka vaikeuttaa kilpailijoiden tuloa markkinoille. Perussyy tähän on se, ettei oikeudellinen ja toiminnallinen eriyttäminen ratkaise integroituneen yrityksen sisällä vallitsevaa perusluonteista eturistiriitaa, jossa toimitus- ja tuotantointressit pyrkivät mahdollisimman suureen myyntiin ja markkinaosuuteen, kun taas verkonhaltijalla on velvollisuus tarjota kilpailijoille syrjimätön pääsy verkkoon. Tätä sisäänrakennettua eturistiriitaa on lähes mahdoton hallita sääntelytoimin, sillä siirtoverkonhaltijan riippumattomuutta integroituneen yrityksen sisällä on mahdotonta valvoa ilman suhteettoman raskasta ja kahlitsevaa sääntelyä.

Toiseksi nykyisten eriyttämissääntöjen avulla ei voida taata syrjimätöntä mahdollisuutta saada tietoja, sillä ei ole olemassa mitään tehokasta keinoa estää siirtoverkonhaltijoita paljastamasta kaupallisesti arkaluonteisia tietoja integroituneen yrityksen tuotannosta tai toimituksista vastaavalle liiketoimintahaaralle.

Kolmanneksi investointikannustimet vääristyvät integroituneen yrityksen sisällä. Vertikaalisesti integroituneilla verkonhaltijoilla ei ole kannustimia kehittää verkkoa markkinoiden yleisen edun mukaisesti ja siten helpottaa uusien toimijoiden tuloa markkinoille

energian tuotannossa tai toimituksissa. Päinvastoin, niiden luontaisen edun mukaista on rajoittaa uusia investointeja, jos ne hyödyntävät kilpailijoita ja luovat uutta kilpailua perinteisten toimijoiden ”kotimarkkinoilla”. Vertikaalisesti integroituneiden yritysten investointipäätöksissä on sen sijaan taipumus suosia toimituksia harjoittavien sidosyritysten tarpeita. Tällaiset yritykset vaikuttavat olevan erityisen haluttomia lisäämään yhteenliittämiskapasiteettia tai kaasun tuontikapasiteettia, koska se lisäisi kilpailua perinteisen toimijan kotimarkkinoilla. Tällainen asenne vaikuttaa haitallisesti sisämarkkinoihin.

Yhteenvetona voidaan siis todeta, että yrityksellä, joka pysyy vertikaalisesti integroituneena, on sisäänrakennettu kannustin sekä investoida liian vähän uusiin verkkoihin (koska se pelkää, että tällaiset investoinnit auttaisivat kilpailijoita menestymään ”sen” kotimarkkinoilla) että suosia, aina kun mahdollista, sen omia myyntiyrityksiä verkkoon pääsyssä. Tämä heikentää EU:n kilpailukykyä ja sen energiansaannin varmuutta ja vaikeuttaa sen ilmastonmuutos- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.

Viime vuosien investointiluvuista käy muun muassa ilmi, että vertikaalisesti integroituneet yritykset ovat uudelleeninvestoineet uusiin rajayhdysjohtoihin ja yhdysputkiin huomattavasti pienemmän osan rajatylittävistä siirtorajoitusmaksuista saamistaan tuloista kuin täysin eriytetyt yritykset. Tosiasiallinen eriyttäminen poistaa vertikaalisesti integroituneille siirtoverkonhaltijoille luonteenomaiset vääristyneet investointikannustimet. Siten se edistää myös toimitusvarmuutta. Komissio on todennut, että siirtoverkonhaltijoiden tosiasiallinen eriyttäminen lisää siirtoverkonhaltijoiden investointiaktiivisuutta. Eriyttämisen toteuttaneet jäsenvaltiot ovat houkutelleet uusia infrastruktuuri-investoijia, jotka ovat muun muassa rakentaneet nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemia.

Myös sähkön viime vuosien hintakehitys eri markkinoilla on osoitus omistuksen eriyttämisen hyödyistä: viimeksi kuluneiden 10 vuoden aikana vertikaalisesti integroituneet yritykset ovat nostaneet hintoja enemmän ja ylläpitäneet korkeampia hintoja kuin täysin eriytetyt yritykset.

### 1.2. Siirtoverkonhaltijoiden tehokkaampi eriyttäminen on välttämätöntä

Komission esittämässä konkreettisessa ehdotuksessa tehdään selväksi, että komission parhaana pitämä vaihtoehto on edelleen omistuksen eriyttäminen. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei henkilöllä tai henkilöillä, jotka käyttävät määräysvaltaa toimitusyrityksessä, voi samaan aikaan olla minkäänlaisia etuja tai oikeuksia siirtoverkonhaltijaan tai siirtoverkkoon nähden. Sama pätee myös toisin päin, eli määräysvalta siirtoverkonhaltijassa sulkee pois mahdollisuuden, että samalla henkilöllä voisi olla minkäänlaisia etuja tai oikeuksia toimitusyritykseen nähden.

Tämä vaihtoehto sallii tilanteen, jossa samalla henkilöllä, esimerkiksi eläkerahastolla, on vähemmistöosakkuus ilman määräysvaltaa sekä siirtoverkonhaltijassa että toimitusyrityksessä. Tällaisella vähemmistöosakkaalla ei saa kuitenkaan olla määrävähemmistöoikeuksia molemmissa yrityksissä. Se ei myöskään voi nimittää niiden hallintoneuvostojen tai hallitusten jäseniä, eikä kukaan henkilö voi olla molempien yritysten hallintoneuvostojen tai hallitusten jäsen. Tämä vaihtoehto, jossa siirtoverkonhaltijoiden ja toimitusyritysten omistus eriytetään selkeästi, on tehokkain ja vakain tapa saavuttaa siirtoverkon tosiasiallinen eriyttäminen ja siten ratkaista edellä kuvattu eturistiriita.

Tämän vaihtoehdon toteuttamiseksi jäsenvaltiot voivat valita seuraavan järjestelyn, joka voi auttaa säilyttämään vertikaalisesti integroitujen yritysten osakkeenomistajien edut. Vertikaalisesti integroituneen yrityksen osakkeet jaetaan siirtoverkon omistavan yrityksen

osakkeisiin ja toimitusyrityksen osakkeisiin. Nämä osakkeet voidaan sitten jakaa aiemman vertikaalisesti integroituneen yrityksen osakkeenomistajien kesken.

Vaikka komissio pitää omistuksen eriyttämistä ensisijaisena vaihtoehtona, se tarjoaa kuitenkin vaihtoehtoisen mahdollisuuden jäsenvaltioille, jotka eivät halua valita tällaista eriyttämistä. Toisen vaihtoehdon on kuitenkin tarjottava samat takuut kyseessä olevan verkon toiminnan riippumattomuudesta ja samantasoiset kannustimet verkolle investoida uuteen infrastruktuuriin, joka voi hyödyttää kilpailijoita. Tämä toinen vaihtoehto, joka on poikkeus omistuksen eriyttämiseen perustuvasta peruslähestymistavasta, tunnetaan nimellä ”riippumaton verkonhaltija”. Tässä vaihtoehdossa vertikaalisesti integroituneet yritykset voivat säilyttää verkko-omaisuutensa omistuksen, mutta siinä edellytetään, että itse siirtoverkkoa hallinnoi riippumaton verkonhaltija eli yritys tai elin, joka on täysin erillinen vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä ja joka huolehtii kaikista verkonhaltijan toiminnoista. Sääntelyä ja jatkuvaa viranomaisvalvontaa tarvitaan sen varmistamiseksi, että verkonhaltija pysyy todella erillisenä vertikaalisesti integroituneesta yrityksestä ja toimii siitä riippumattomasti.

Joissain tapauksissa vertikaalisesti integroituneiden yritysten saattaa olla pakko luopua osasta omaisuuttaan, etenkin siirtoverkoistaan, tai luovuttaa tällaisen omaisuuden hallinta kolmannelle osapuolelle, jotta ne voisivat noudattaa ehdotettuja tosiasiallista eriyttämistä koskevia vaatimuksia. Ehdotetut vaihtoehdot vaikuttavat kuitenkin ainoilta mahdollisilta, jos halutaan varmistaa siirtoverkonhaltijoiden täydellinen riippumattomuus.

Edellä esiteltyjä vaihtoehtoja sovelletaan samalla tavoin sekä sähkö- että kaasualalla. Vaikka komissio tunnustaa, että omistuksen eriyttäminen on yleisesti ottaen edennyt pidemmälle EU:n sähköalalla, se ei ole löytänyt vakuuttavia perusteita sille, että sähkö- ja kaasualaa olisi kohdeltava eri tavoin. Erityisesti toimitus- ja tuotantotoimintojen ja verkon toiminnan ja kehittämisen välinen peruslaatuinen eturistiriita koskee yhtä lailla molempia aloja. Lisäksi keskeinen tekijä pitkäaikaisten toimitussopimusten tekemisessä kaasuntuottajien kanssa ei ole verkon omistus vaan vankka asiakaspohja. EU pysyy epäilemättä erittäin houkuttelevana kaasuntoimitusmarkkinana ostavien yritysten omistusrakenteista riippumatta. Tosiasiallisen eriyttämisen toteuduttua nämä yritykset voivat kilpailla kaasusta tasapuolisista lähtökohdista. Komissio tunnustaa myös, että kaasunsiirtoon liittyy kaasumolekyylien fyysinen liike putkistoissa, kun taas sähkönsiirrossa tällaista fyysistä liikettä ei esiinny. Tästä syystä siirtoverkonhaltijalla on kaasuverkossa suuremmat mahdollisuudet määritellä virtausten suunta ja verkon kapasiteetin käyttö. Tämä merkitsee, että tosiasiallinen eriyttäminen on kaasuverkoissa vähintään yhtä tärkeää kuin sähköverkoissa.

Jotta voitaisiin kuitenkin kannustaa toimitus- ja tuotantoyrityksiä investoimaan uuteen energiainfrastruktuuriin, nyt esitettävään ehdotukseen sisältyy mahdollisuus myöntää tilapäinen vapautus omistuksen eriyttämistä koskevien sääntöjen soveltamisesta uuden infrastruktuurin rakentamista varten. Tällaista vapautusta sovelletaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon uuden investoinnin taloudelliset tekijät sekä sisämarkkinoihin ja toimitusvarmuuteen liittyvät tavoitteet.

EY:n perustamissopimuksen 295 artiklan mukaisesti ehdotusta sovelletaan samalla tavoin julkisessa ja yksityisessä omistuksessa oleviin yrityksiin. Tämä merkitsee, ettei millään henkilöllä tai henkilöiden ryhmällä saisi olla yksinomaista tai jaettua vaikutusvaltaa sekä siirtoverkonhaltijoiden että toimitusyritysten hallintoelinten kokoonpanoon, äänestyksiin tai päätöksiin riippumatta siitä, onko henkilö luonteeltaan julkinen vai yksityinen. Näin varmistetaan julkisessa omistuksessa olevan siirtoverkonhaltijan riippumattomuus tilanteessa,

jossa myös toimitus- tai tuotantotoiminnot ovat julkisessa omistuksessa. Ehdotuksessa ei kuitenkaan vaadita valtionyhtiöitä myymään verkkoaan yksityisille yrityksille. Vaatimuksen noudattamiseksi mikä tahansa julkinen elin tai valtio voi esimerkiksi siirtää oikeudet (jotka antavat ”vaikutusvallan”) toiselle julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevalle oikeushenkilölle. Tärkeää on, että kaikissa tapauksissa, joissa eriyttäminen toteutetaan, kyseisen jäsenvaltion on osoitettava, että eriyttäminen toteutuu todella käytännössä ja että yritykset toimivat täysin erillään toisistaan, mikä luo todella tasapuoliset toimintaolosuhteet kaikkialla EU:ssa.

Siirtoverkkojen omistuksen eriyttämisvaatimus ei koske niitä jäsenvaltioita, joilla ei ole kaasun tai sähkön siirtoverkkoja vaan ainoastaan jakeluverkkoja.

### 1.3. Kolmansiin maihin liittyvät näkökohdat

Nyt esitettävässä ehdotuksessa edellytetään siirtoverkonhaltijoiden ja toimitus- ja tuotantotoimintojen tosiasiallista eriyttämistä kansallisen tason lisäksi myös koko EU:n laajuudelta. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, ettei yksikään toimitus- tai tuotantoyritys, joka toimii missä tahansa EU:n alueella, saa omistaa tai käyttää siirtoverkkoa missään EU:n jäsenvaltiossa. Tätä vaatimusta sovelletaan samalla tavoin sekä EU:sta että EU:n ulkopuolelta tuleviin yrityksiin.

Lainsäädäntöpakettiin sisältyy suojatoimenpiteitä, joilla varmistetaan, että mikäli EU:n ulkopuoliset yritykset haluavat hankkia merkittävän osuuden jostain EU:n verkosta tai jopa hallita sitä, niiden on todistettavasti ja yksiselitteisesti noudatettava samoja eriyttämisvaatimuksia kuin EU:n yritysten. Komissio voi puuttua asiaan, jos ostaja ei voi osoittaa suoraa ja välillistä riippumattomuuttaan toimitus- ja tuotantotoiminnasta.

Moitteettomasti toimivat markkinat ja verkot ovat myös olennaisen tärkeitä talouden kilpailukyvylle ja kansalaisten hyvinvoinnille. Nyt esitettävän ehdotuksen tavoitteena on edistää kilpailua Euroopan energiamarkkinoilla ja näiden markkinoiden moitteetonta toimintaa. Tätä taustaa vasten on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että kaikki Euroopan energiamarkkinoiden taloudelliset toimijat noudattavat markkinataloussijoittajaperiaatetta ja toimivat sen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan rajoita yhteisön kansainvälisten velvoitteiden soveltamista. Tästä syystä komissio ehdottaa vaatimusta, jonka mukaan yhteisön siirtoverkko tai siirtoverkonhaltija ei saa olla kolmannesta maasta tulevien henkilöiden tai kolmansien maiden määräysvallassa, paitsi jos tämä sallitaan EU:n ja kyseisen kolmannen maan välisellä sopimuksella. Tarkoituksena ei ole syrjiä EU:n ulkopuolisista maista tulevia yrityksiä vaan varmistaa, että ne noudattavat sekä hengeltään että kirjaimeltaan samoja sääntöjä kuin EU:hun sijoittautuneet yritykset. Komissio tekee myös pikaisesti syvällisen arvioinnin EU:n ulkoisen energiapolitiikan laajemmista kysymyksistä ja julkaisee sen tulokset.

Eriyttämisen osalta voidaan todeta yhteenvetona, että nyt esitettävät tosiasiallista eriyttämistä koskevat ehdotukset ovat välttämätön ja ratkaiseva askel kohti EU:n laajuista markkinoiden yhdentymistä. Se voi viime kädessä auttaa luomaan ylikansallisia siirtoverkonhaltijoita, kun keskinäinen epäluottamus ei enää rajoita verkonhaltijoiden toimintaa. Jos ylikansallisia siirtoverkonhaltijoita kuitenkin luotaisiin varmistamatta samalla niiden täyttä riippumattomuutta, toimitusta ja tuotantoa harjoittavien sidosyritysten välinen kilpailu luultavasti heikkenisi kilpailunvastaisen yhteistyön vaaran takia. Jos tosiasiallista eriyttämistä ei toteuteta, tällaiseen yhteistyöhön voisi liittyä kilpailun kannalta huolestuttavia piirteitä. Nyt esitettäviin ehdotuksiin sisältyy useita lisätoimenpiteitä, joilla edistetään EU:n markkinoiden yhdentymistä ja jotka liittyvät erityisesti siirtoverkonhaltijoiden yhteistyön parantamiseen.

## 2. KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN TOIMIVALTUUKSIEN JA RIIPPUMATTOMUUDEN LUJITTAMINEN

### 2.1. Vahvat kansalliset sääntelyviranomaiset valvovat sähkö- ja kaasumarkkinoiden toimintaa

Voimassa olevissa sähkö- ja kaasudirektiiveissä edellytetään, että jäsenvaltiot perustavat sääntelyviranomaisen. Useissa jäsenvaltioissa sääntelyviranomaiset ovat jo vakiintuneita elimiä, joilla on huomattavat toimivaltuudet ja resurssit, joiden turvin ne voivat varmistaa markkinoiden asianmukaisen sääntelyn. Toisissa jäsenvaltioissa sääntelyviranomaiset on perustettu vasta hiljattain ja niiden toimivaltuudet ovat heikommat ja hajautettu useille eri elimille. Tämä yhtenäisyyden puute on käynyt ilmi komission toteuttamissa kattavissa maakohtaisissa selvityksissä, jotka myös osoittivat, että monissa tapauksissa sääntelyviranomainen on liian heikko.

Kokemukset, joita on saatu niissä jäsenvaltioissa, joissa markkinat on avattu useita vuosia sitten, sekä muilla yleishyödyllisillä sektoreilla, jotka on avattu kilpailulle, osoittavat selvästi, että vahva sääntelyviranomainen on välttämätön, jotta markkinoiden moitteeton toiminta voidaan varmistaa. Tämä koskee erityisesti verkkoinfrastruktuurien käyttöä.

Näistä syistä tässä ehdotuksessa pyritään lujittamaan sääntelyviranomaisten toimivaltuuksia. Ensinnäkin niille annettaisiin selkeät valtuudet tehdä keskinäistä yhteistyötä Euroopan tasolla – tiiviissä yhteistyössä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ja komission kanssa – jotta voidaan varmistaa kilpailulliset, varmat ja ympäristön kannalta kestävät sähkön ja kaasun sisämarkkinat Euroopan unionissa ja markkinoiden tosiasiallinen avaaminen kaikille kuluttajille ja toimittajille.

Toiseksi ehdotetaan, että sääntelyviranomaisten markkinoiden sääntelyä koskevia toimivaltuuksia lisätään seuraavilla aloilla:

– sen valvonta, että siirto- ja jakeluverkonhaltijat noudattavat kolmansien osapuolten verkkoon pääsyä koskevia sääntöjä, eriyttämisvaatimuksia, tasehallintamekanismeja sekä ylikuormituksen ja yhteenliittymien hallintamenettelyjä;

– siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmien tarkastaminen ja arvioinnin esittäminen vuosikertomuksessa siitä, kuinka siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmat vastaavat Euroopan laajuista 10-vuotista verkon kehittämissuunnitelmaa; verkon varmuuden ja luotettavuuden seuranta ja verkon varmuutta ja luotettavuutta koskevien sääntöjen arviointi;

– avoimuusvelvollisuuksien seuranta;

– markkinoiden avaamisen ja kilpailun asteen seuranta ja tosiasiallisen kilpailun edistäminen yhteistyössä kilpailuviranomaisten kanssa; ja

– kuluttajansuojatoimenpiteiden tehokkuuden varmistaminen.

Sähkö ja kaasu poikkeavat perustavalla tavalla muista kauppatavaroista, sillä ne ovat verkkoperustaisia tuotteita, joita on mahdotonta tai kallista varastoida. Tämä tekee niistä alttiita markkinoiden väärinkäytölle, ja siksi sähkö- ja kaasumarkkinoilla toimivien yritysten viranomaisvalvontaa on lisättävä. Tästä syystä sääntelyviranomaisilla on oltava mahdollisuus saada tietoja yritysten operatiivisista päätöksistä. Ehdotuksen mukaan yritysten olisi pidettävä

operatiivisiin päätöksiinsä liittyvät tiedot kansallisten sääntelyviranomaisten sekä kilpailuviranomaisten ja komission saatavilla viiden vuoden ajan, jotta viranomaiset voisivat tehokkaasti selvittää markkinoiden väärinkäyttöä koskevat syytökset. Tämä rajoittaa mahdollisuuksia markkinoiden väärinkäyttöön, lisää luottamusta markkinoihin ja vilkastuttaa siten kauppaa ja kilpailua.

Eräillä kaupankäynnin harjoittajilla (esim. pankeilla) on jo tällaisia velvollisuuksia rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin nojalla, eikä niille saisi asettaa päällekkäisiä velvollisuuksia. Tietojen säilyttämistä koskevat vaatimukset eivät saisi siksi rajoittaa voimassa olevan rahoitusmarkkinoita koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamista ja niiden tulisi olla yhteensopivia tämän lainsäädännön kanssa. Energiamarkkinoiden ja rahoitusmarkkinoiden sääntelyviranomaisten olisi toimittava yhteistyössä, jotta molemmilla olisi yleiskuva kyseessä olevista markkinoista. Ennen niiden suuntaviivojen antamista, joissa määritellään tietojen säilyttämistä koskevat vaatimukset, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteaa (CESR) pyydetään tekemään yhteistyötä ja antamaan komissiolle neuvoja suuntaviivojen sisällöstä.

Jotta sääntelyviranomaiset voisivat toteuttaa tehtävänsä, niille annettaisiin valtuudet tehdä tutkimuksia, pyytää kaikkia tarvittavia tietoja ja määrätä varoittavia seuraamuksia. Niitä pyydetään myös sääntelytehtäviään suorittaessaan ottamaan täysimääräisesti huomioon energiatehokkuutta koskeva tavoite.

### 2.2. Sääntelyviranomaisten todistettu riippumattomuus lisää markkinoiden luottamusta

Sääntelyviranomaisten riippumattomuus on hyvän hallintotavan keskeinen periaate ja välttämätön edellytys markkinoiden luottamukselle. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan sääntelyviranomaisten olisi oltava täysin riippumattomia kaasu- ja sähköalan teollisuuden eduista. Siinä ei kuitenkaan tarkenneta, kuinka tällainen riippumattomuus voidaan todistetusti varmistaa, eikä siinä taata riippumattomuutta lyhyen aikavälin poliittisista intresseistä.

Kuten kevään 2007 Eurooppa-neuvoston päätelmissä ja Euroopan parlamentin päätöslauselmassa korostetaan, energia-alan kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuuden lujittaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Siksi ehdotetaankin, että sääntelyviranomaisen tulisi olla oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista muista julkisista tai yksityisistä elimistä ja että sen henkilöstö ja päätöksentekoelinten jäsenet toimivat markkinoiden eduista riippumatta eivätkä pyydä eivätkä ota ohjeita miltään hallitukselta tai muulta julkisesta tai yksityiseltä elimeltä. Tästä syystä ehdotetaan, että sääntelyviranomainen on oikeushenkilö ja että sillä on oma talousarvio, riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit sekä riippumaton johto.

## 3. RIIPPUMATON ELIN KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖTÄ JA PÄÄTÖKSENTEKOA VARTEN: ENERGIA-ALAN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖVIRASTO

### 3.1. Virallisen yhteistyörakenteen kehittäminen ERGEGistä saatujen myönteisten kokemusten pohjalta

Vaikka energian sisämarkkinat ovatkin kehittyneet merkittävästi, sääntely on edelleen puutteellista rajat ylittävissä kysymyksissä. Tähän kysymykseen tarttumiseksi komissio on pannut alulle itsesääntelyfoorumeja kuten Firenzen foorumin (sähkö) ja Madridin foorumin (kaasu). Nämä foorumit kokoavat yhteen eri sidosryhmät yhteistyön lujittamiseksi.

Lisäksi komissio perusti vuonna 2003 sähkö- ja kaasualan riippumattoman neuvoa-antavan ryhmän eli Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmän (European Regulators Group for Electricity and Gas, ERGEG). Ryhmän tehtävänä on helpottaa kuulemista, koordinointia ja yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten välillä sekä näiden viranomaisten ja komission välillä sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden lujittamiseksi. ERGEG koostuu kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista.

ERGEG on viime vuosina vaikuttanut erittäin myönteisesti kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden toteuttamiseen julkaisemalla ei-sitovia ohjeita ja antamalla suosituksia ja lausuntoja komissiolle. Itsesääntelyfoorumien ja ERGEGin perustaminen ei ole kuitenkaan johtanut todelliseen edistymiseen sellaisten yhteisten standardien ja lähestymistapojen kehittämisessä, joita tarvitaan rajat ylittävässä kaupassa ja ensimmäisten alueellisten markkinoiden luomisessa ja viime kädessä eurooppalaisten energiamarkkinoiden toteuttamisessa.

Energia-ala on ajan mittaan muuttunut yhä monimutkaisemmaksi ja hienojakoisemmaksi, ja siihen liittyy entistä enemmän erilaisia taloudellisia intressejä. Nykyisin ERGEGissä noudatettava lähestymistapa, joka käytännössä vaatii yleensä 27 sääntelyviranomaisen ja yli 30 siirtoverkonhaltijan yksimielisyyttä sopimukseen pääsemiseksi, ei tuota riittäviä tuloksia. Sen pohjalta on annettu lukuisia ei-sitovia sääntöjä ja pyritty saavuttamaan yhteisymmärrys yhteisistä lähestymistavoista ”asteittaisen lähenemisen” kautta, mutta se ei ole johtanut todellisiin päätöksiin vaikeista kysymyksistä, joihin nyt on tartuttava.

Tällä hetkellä ne tekniset säännöt, joiden mukaisesti sähköalan yritysten on toimittava, eli kantaverkkosäännöt (*grid codes*) poikkeavat suuresti toisistaan eri jäsenvaltioissa ja usein jopa yhden jäsenvaltion sisällä. Näitä sääntöjä on ensin lähennettävä toisiinsa, minkä jälkeen ne on yhdenmukaistettava, jos EU:n energiamarkkinat halutaan yhdentää.

Komissio on arvioinut eri vaihtoehtoja vaadittujen tehtävien organisoimiseksi, myös sitä, voisiko komissio itse toteuttaa nämä tehtävät. Näiden sääntöjen yhdenmukaistaminen sekä edistyminen uusissa infrastruktuureissa eivät ole tehtäviä, jotka tyypillisesti kuuluisivat komission toimenkuvaan. Itse asiassa komissio ei ole koskaan harjoittanut tällaista toimintaa. Se vaatii 27 kansallisen sääntelyviranomaisen asiantuntijoiden erityisosaamista ja yhteistyötä. Siksi onkin kansallisten sääntelyviranomaisten tehtävä sopia kansallisten kantaverkkosääntöjensä muuttamisesta. Käytännössä vain kansallisiin sääntelyviranomaisiin pohjautuva elin voi katalysoida kansallisten sääntelyviranomaisten kaikki tarvittavat resurssit, mikä on avain menestyksen saavuttamiseen näissä kysymyksissä. Virasto voi hallintoneuvostonsa kautta – joka koostuu kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista –

kääntyä kansallisten sääntelyviranomaisten henkilöstön puoleen. Komissio ei ole tällaisessa asemassa.

Komissio on tullut siihen tulokseen, että vaaditut tehtävät voi parhaiten toteuttaa erillinen, komissiosta riippumaton elin. Tätä johtopäätöstä tuetaan sekä kevään 2007 Eurooppa-neuvoston päätelmissä että Euroopan parlamentin tuoreessa päätöslauselmassa[2].

Siksi harkittiin voimakkaamman energia-alan kansallisten sääntelyviranomaisten verkoston perustamista. Mallina toimi kilpailuviranomaisten verkosto, joka perustettiin vuonna 2004 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 nojalla. Tämä vaatisi kuitenkin itsenäisten toimivaltuuksien antamista komissiolle energia-alalla (nykyisin sillä on tällaiset toimivaltuudet ainoastaan kilpailusääntöjen alalla). Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuuksia olisi joka tapauksessa lujitettava ja yhdenmukaistettava.

Lisäksi voitaisiin soveltaa Euroopan keskuspankkijärjestelmän mallia, mutta sillä ei ole oikeusperustaa perustamissopimuksessa. Tällainen malli vaatisi perustamissopimuksen muuttamista.

Näistä syistä komissio tuli siihen tulokseen, että jos on perustettava riippumaton elin, joka voi tehdä komissiolle ehdotuksia aineellisista päätöksistä tai tehdä kolmansia osapuolia sitovia yksittäisiä sääntelypäätöksiä sen tehtäväksi siirretyistä yksityiskohtaisista teknisistä kysymyksistä, ainoa ratkaisu on viraston perustaminen.

Virastolle ehdotetut päätehtävät täydentäisivät Euroopan tasolla kansallisten sääntelyviranomaisten toteuttamia sääntelytehtäviä. Rakenteen olisi tarjottava puitteet kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyölle, siirtoverkonhaltijoiden yhteistyön viranomaisvalvonnalle sekä useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella sijaitsevaa infrastruktuuria koskevien yksittäisten päätösten tekemiselle. Tämä arviointi heijastaa periaatteita, jotka komissio on määritellyt luonnoksessa toimielinten väliseksi sopimukseksi Euroopan unionin sääntelyvirastojen toimintakehyksestä[3]. Tämä koskee erityisesti valtuuksia tehdä yksittäisiä päätöksiä, jotka ovat kolmansia osapuolia oikeudellisesti sitovia.

Seuraava ehdotus perustuu ”ERGEG+”-vaihtoehtoon, joka mainitaan 10. tammikuuta 2007 annetussa komission tiedonannossa *Energiapolitiikka Euroopalle*[4].

### 3.2. Ehdotetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston päätehtävät

Virasto täydentäisi Euroopan tasolla sääntelyviranomaisten kansallisella tasolla toteuttamia sääntelytehtäviä seuraavasti:

---

2 Eurooppa-neuvosto on päätelmissään samaa mieltä siitä, että on tarpeellista perustaa riippumaton mekanismi, jonka puitteissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimia yhteistyössä ja tehdä päätöksiä tärkeistä rajat ylittävistä kysymyksistä. Euroopan parlamentin hyväksymässä Alejo Vidal-Quadrasin mietinnössä puolestaan todetaan, että parlamentti ”kannattaa komission ehdotusta kansallisten sääntelyviranomaisten välisen yhteistyön lisäämisestä EU:ssa tapana edistää eurooppalaisempaa lähestymistapaa rajatylittävien kysymysten sääntelyyn; korostaa, että komissiolla olisi oltava keskeinen rooli tässä työssä heikentämättä sääntelyviranomaisten riippumattomuutta; katsoo, että sääntelyviranomaisten olisi tehtävä päätöksiä erityisesti määritellyistä teknisistä ja kauppaa koskevista kysymyksistä tietojen perusteella ja kuultuaan tarvittaessa ensin siirtoverkonhaltijoita ja muita sidosryhmiä ja että kyseisten päätösten olisi oltava oikeudellisesti sitovia.”

3 KOM(2005) 59.

4 EUVL C [...], [...], s. [...].

– *Puitteiden luominen kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyölle.* Virasto tarjoaa puitteet kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyölle, jotta voidaan parantaa rajat ylittävien tilanteiden käsittelyä. Virasto vahvistaa menettelyt kansallisten viranomaisten väliselle yhteistyölle, erityisesti liittyen tiedonvaihtoon ja toimivallan jakoon tapauksissa, jotka koskevat useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota. Näissä puitteissa edistetään myös kansallisten sääntelyviranomaisten alueellista yhteistyötä.

– *Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyön viranomaisvalvonta.* Virasto vastaa sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkoston toiminnan seurannasta ja arvioinnista. Se osallistuu erityisesti painopisteiden määrittelyyn verkostojen työohjelmien kautta, verkostojen 10-vuotisten investointisuunnitelmien arviointiin sekä teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen valmisteluun. Investointisuunnitelman arviointi ei rajoita kansallisessa lainsäädännössä määriteltyä siirtoverkonhaltijoiden vastuuta teknisistä häiriöistä. Teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen osalta virastolle annetaan valtuudet pyytää siirtoverkonhaltijoita muuttamaan sääntöluonnoksia tai antamaan tietyistä kysymyksistä yksityiskohtaisempia sääntöjä. Se voi myös suositella, että komissio tekee näistä säännöistä oikeudellisesti sitovia, jos niiden vapaaehtoinen täytäntöönpano siirtoverkonhaltijoiden taholta osoittautuu riittämättömäksi tai tiettyihin kysymyksiin soveltumattomaksi. Virasto voi suositella siirtoverkonhaltijoiden laatiman sääntöluonnoksen muuttamista tai suositella komissiolle lisäsäännösten antamista. Tämä mekanismi toteutuu käytännössä jatkuvana ja rakentavana vuoropuheluna viraston, siirtoverkonhaltijoiden ja komission kesken. Viraston mukanaolo on keskeinen edellytys sille, että siirtoverkonhaltijoiden yhteistyö sujuu tehokkaalla ja avoimella tavalla sisämarkkinoiden hyödyksi.

– *Valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä.* Tiettyjen rajat ylittävien kysymysten käsittelemiseksi virastolle ehdotetaan annettavan valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä Euroopan etua palvelevaa infrastruktuuria koskevista vapautuspyynnöistä[5] sekä useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella sijaitsevaan infrastruktuuriin sovellettavasta sääntelyjärjestelmästä. Lisäksi virasto voisi tehdä päätöksiä yksittäisistä teknisistä kysymyksistä, jos sille annetaan tätä koskevat valtuudet suuntaviivoissa, jotka hyväksytään komiteamenettelyllä kaasu- ja sähködirektiivin mukaisesti.

– *Yleinen neuvoa-antava rooli.* Virastolla olisi komissioon nähden yleinen neuvoa-antava rooli markkinoiden sääntelyyn liittyvissä kysymyksissä, ja se voisi antaa ei-sitovia ohjeita hyvien toimintatapojen levittämiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten keskuudessa. Sillä olisi myös valtuudet arvioida tapauskohtaisesti kaikkia kansallisen sääntelyviranomaisen tekemiä päätöksiä, jotka vaikuttavat suoraan sisämarkkinoihin, suhteessa täytäntöönpanotoimenpiteisiin, jotka komissio on hyväksynyt kaasu- ja sähköalaa koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamiseksi, ja antaa niistä lausunto komissiolle.

Vaikka uuden viraston toimivaltuuksia ei voidakaan laajentaa normatiivisiin päätöksiin (kuten pakollisten suuntaviivojen viralliseen hyväksymiseen), sillä tulee kaiken kaikkiaan olemaan ratkaiseva asema Euroopan kaasu- ja sähkömarkkinoita koskevien sääntöjen kehittämisessä ja täytäntöönpanossa.

---

[5] Määritelty direktiivin 2003/55/EY 22 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 7 artiklassa.

### 3.3. Ehdotetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston hallinto

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston hallintorakenne ja -periaatteet perustuvat pääosin yhteisön sääntelyvirastojen vakiosääntöihin ja -käytäntöihin.

Sääntelytehtävissä tarvittava riippumattomuus on kuitenkin otettava huomioon. Tästä syytä ehdotetaan, että kaikista hallinnollisista ja talousarvioon liittyvistä asioista vastaavan johtokunnan lisäksi virastolle perustetaan sääntelyneuvosto, joka vastaa kaikista sääntelyyn liittyvistä kysymyksistä ja päätöksistä. Johtokunta nimittää viraston johtajan sääntelyneuvostoa kuultuaan. Johtaja valitaan komission hyväksymien ehdokkaiden joukosta. Johtaja edustaa virastoa ja vastaa sen päivittäisestä johtamisesta. Viraston rakenteeseen kuuluu myös valituslautakunta, joka käsittelee viraston päätöksistä tehdyt muutoksenhakupyynnöt.

### 3.4. Taloudelliset näkökohdat

Viraston tehtävät huomioon ottaen sille ehdotetaan rajallista henkilöstöä eli noin 40–50 työntekijää. Tämä arvio perustuu laajaan analyysiin kansallisten sääntelyviranomaisten henkilöstötarpeista ja tarkkaan arviointiin ehdotettujen tehtävien toteuttamiseen tarvittavista vähimmäisresursseista, erityisesti kun otetaan huomioon mahdolliset synergiat, joita voidaan saavuttaa käyttämällä kansallisten sääntelyviranomaisten resursseja viraston työn tukena. Ehdotettu henkilöstömäärä vastaa näiden viranomaisten tarpeita[6]. Kuten edellä mainitaan, jos komissio ottaisi hoitaakseen viraston tehtävät, vaadittu henkilöstömäärä olisi huomattavasti suurempi.

Viraston vuotuisiksi kokonaiskustannuksiksi arvioidaan noin 6–7 miljoonaa euroa, josta 5 miljoonaa on henkilöstökustannuksia (kun keskikustannukseksi otetaan Euroopan komission henkilöstön keskikustannus, eli 0,117 miljoonaa euroa vuodessa, mihin sisältyvät tähän liittyvät toimitila- ja hallintokustannukset), 1 miljoona toimintakustannuksia (kokoukset, tutkimukset ja käännös-, julkaisu- ja tiedotuskustannukset) ja loput pääomakustannuksia (irtaimen omaisuuden hankkiminen ja niihin liittyvät kustannukset) ja matkakustannuksia.

Viraston vuosittaiset kustannukset katetaan yhteisön avustuksilla. Virasto saa jonkin verran tuloja maksuista, joita peritään kolmansilta osapuolilta viraston tehdessä tiettyjä päätöksiä.

### 3.5. Komission rooli

Komissio asema ja rooli perustamissopimuksen valvojana turvataan periaatteessa kolmenlaisilla suojatoimenpiteillä.

Ensinnäkin, jos virasto tekee päätöksen, tällainen päätös on sitova ainoastaan määrätyissä teknisissä tilanteissa, joista on nimenomaisesti säädetty asetuksessa tai direktiiveissä tai jotka on määritelty tapauskohtaisesti sitovissa suuntaviivoissa. Virastolla ei olisi poliittista harkintavaltaa tämän kehyksen ulkopuolella.

Toiseksi, jos siirtoverkonhaltijoiden yhteistyö tai kansallisten sääntelyviranomaisten tekemät päätökset uhkaavat tosiasiallista kilpailua ja markkinoiden tehokasta toimintaa, virasto

---

[6] Henkilöstökaavio liitetään perusteluihin.

ilmoittaa asiasta välittömästi komissiolle, joka voi sitten hyväksyä tarvittavat toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi. Komissio voi toimia myös omasta aloitteestaan.

Kolmanneksi, vain komissiolla on oikeus tehdä aineellisia päätöksiä. Tällaisissa tapauksissa virastolla on valmisteleva ja neuvoa-antava rooli. Komission oikeudellinen yksikkö on tutkinut tekstin tarkasti tässä suhteessa sen varmistamiseksi, ettei virastolla ole valtaa tehdä aineellisia päätöksiä oman harkintansa perusteella.

Lisäksi komission tehtävänä on määritellä tarkemmin viraston rooli antamalla sitovia suuntaviivoja.

## 4. SIIRTOVERKONHALTIJOIDEN TEHOKAS YHTEISTYÖ

### 4.1. Siirtoverkonhaltijoiden tiivis yhteistyö on välttämätöntä sähkö- ja kaasumarkkinoiden yhdentämiseksi

Markkinoiden yhdentyminen edellyttää myös tehokasta yhteistyötä siirtoverkonhaltijoiden välillä sekä selkeää ja vakaata sääntelykehystä, johon sisältyy myös sääntelyn koordinointi. Verkkoon pääsyä koskevien sääntöjen ja toimintasääntöjen on oltava yhdenmukaisia, siirtoverkonhaltijoiden välillä on järjestettävä tehokas tiedonvaihto ja yhteenliittämiskapasiteetin lisäämiseksi tarvittavia uusia investointeja on koordinoitava tiiviisti. Kaasu- ja sähköalan siirtoverkonhaltijat tekevät jo vapaaehtoista yhteistyötä nykyisissä rakenteissa kuten ETSO:ssa (European Transmission System Operators) ja GTE:ssä (Gas Transmission Europe). Ne tekevät toiminnallisia kysymyksiä koskevaa yhteistyötä aluetasolla ja osallistuvat teknisten elinten, kuten UCTE:n (Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity) ja EASEE-Gasin (European Association for the Streamlining of Energy Exchange), toimintaan. Nämä monitasoiset yhteistyöaloitteet ovat antaneet merkittävän panoksen sisämarkkinoiden toiminnalle ja ne ovat osaltaan parantaneet verkkojen tehokkuutta ja varmuutta.

Tämän vapaaehtoisen yhteistyön rajoitukset ovat kuitenkin tulleet ilmi esimerkiksi verkkohäiriöinä ja sähkökatkoina, jotka johtuvat verkkotoiminnan heikosta koordinoinnista tai sähkö- tai kaasuverkkojen puuttuvista yhteyksistä. Ne ilmenevät myös vaikeuksina ehdottaa yhteisiä teknisiä standardeja ja sopia niistä. Tästä syystä ehdotetaan, että siirtoverkonhaltijoille annetaan tehtäväksi tiivistää keskinäistä yhteistyötään useilla keskeisillä aloilla. Tässä työssä tulisi keskittyä seuraaviin pääkysymyksiin:

– *Markkinoita koskevien ja teknisten sääntöjen kehittäminen*. Sähkö- ja kaasumarkkinoiden yhdentämiseksi tarvitaan yhtenäinen joukko teknisiä ja markkinoita koskevia sääntöjä. Tällaisia sääntöjä on nykyisin olemassa kansallisella pohjalla tai eri organisaatioiden kuten UCTE:n ja EASEE-Gasin suositusten kautta. Nykyiseen tilanteeseen liittyy kolmenlaisia ongelmia: nykyiset säännöt eivät kata kaikkia aloja, jotka on yhdenmukaistettava, jotta yhdennetyt markkinat voisivat toimia; kansalliset säännöt eivät usein ole keskenään yhteensopivia; ja säännöt eivät usein ole oikeudellisesti sitovia tai niiden täytäntöönpanoa ei voida valvoa. Esimerkkeinä tällaisista säännöistä voidaan mainita sähkönsiirtoverkkojen varmuutta ja luotettavuutta koskeva UCTE:n toimintaopas ja kaasulaatuja koskevat EASEE-Gasin suositukset.

– Ehdotuksessa säilytetään siirtoverkonhaltijoiden vapaaehtoinen prosessi, koska se on käytännöllinen tapa kehittää yksityiskohtaisia teknisiä ja markkinoita koskevia sääntöjä. Nämä säännöt ovat usein teknisesti monimutkaisia, ja tarvitaan tehokas prosessi, jonka

avulla niitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Ehdotuksessa nykyiseen prosessiin lisätään tiivis viranomaisvalvonta, joka koskee näiden sääntöjen sisällön ja niiden noudattamisen seurantaa ja valvontaa kansallisten sääntelyviranomaisten, viraston ja/tai komission toimesta, kyseessä olevan ehdotuksen luonteesta riippuen. Jos siirtoverkonhaltijat eivät pääse yhteisymmärrykseen tarvittavista teknisistä ja markkinoita koskevista säännöistä tai eivät pane niitä täytäntöön, tällaisia sääntöjä voidaan ehdottaa ja hyväksyä komiteamenettelyllä komission ehdotuksesta.

– Kaiken kaikkiaan tässä ehdotuksessa määritellään yksitoista keskeistä yhteistyöalaa. Siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (ks. 1.2 kohta) vuotuisissa työohjelmissa, joita laadittaessa kuullaan kaikkia sidosryhmiä ja uutta energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa (ks. 3 kohta), vahvistetaan prioriteetit ja määritellään yksityiskohtaisemmin tarvittavat tekniset ja markkinoita koskevat säännöt. Siirtoverkonhaltijoiden välisen yhteistyön tulisi kattaa myös teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen täytäntöönpanon seuranta.

– *Yhteisen edun mukaiset tutkimus- ja innovointitoimet*. Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyön tulisi muodostaa kehys, jonka puitteissa voidaan määritellä, rahoittaa ja hallinnoida tutkimus- ja innovointitoimia, jotka ovat välttämättömiä Euroopan sähkö- ja kaasuverkkojen vahvan teknisen kehityksen ylläpitämiseksi ja erityisesti toimitusvarmuuden ja energiatehokkuuden edistämiseksi ja hiilidioksidipäästöiltään vähäisten teknologioiden yleistymisen mahdollistamiseksi.

– *Verkkotoiminnan koordinointi*. Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyöhön sisältyy verkkojen yhteinen toiminta sovittujen teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi siihen sisältyy verkkojen toimintatietojen vaihto sekä verkkoon pääsyä koskevien tietojen koordinoitu julkaiseminen esimerkiksi yhteisen avoimuusmekanismin kautta.

– *Investointien suunnittelu*. Jotta käytettävissä olisi riittävästi siirtokapasiteettia kysynnän tyydyttämiseksi ja kansallisten markkinoiden yhdentämiseksi, verkonhaltijoiden olisi koordinoitava verkon kehittämisen pitkän aikavälin suunnittelua verkkoinvestointien suunnittelemiseksi ja siirtoverkkojen kapasiteetin kehityksen seuraamiseksi. Ajatuksena on, että siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiset verkostot julkaisevat verkon kehittämissuunnitelmia, joihin sisältyvät integroidun verkon mallintaminen, skenaarioiden laatiminen sekä integroidun verkon häiriönkestävyyden ja toimituskyvyn arviointi. Näiden kehittämissuunnitelmien tulisi ulottua riittävän kauas tulevaisuuteen (vähintään 10 vuotta), jotta puuttuvat investoinnit voidaan määritellä riittävän ajoissa erityisesti rajat ylittävän kapasiteetin osalta.

Alueellisilla aloitteilla on myönteinen vaikutus markkinoiden yhdentymiseen etenkin kahden viimeksi mainitun tehtävän osalta. Siirtoverkonhaltijoiden Euroopan tason yhteistyötä olisikin täydennettävä alueellisella tasolla, jotta voidaan varmistaa todellinen käytännön edistyminen, verkon optimaalinen hallinnointi[7] ja investointien asianmukainen suunnittelu ja toteutus. Sääntelykehyksen avulla tulisi edistää, koordinoida ja kehittää siirtoverkonhaltijoiden ja sääntelyviranomaisten välisiä alueellisia aloitteita. Näistä voidaan mainita esimerkkeinä ERGEGin johtamat alueelliset aloitteet sekä Luoteis-Euroopassa toimiva Pentalateral Energy Forum. Myös tärkeimmät sidosryhmät, kuten Eurelectric, suosittelevat tällaisia aloitteita.

---

[7] Esimerkiksi sähkön osalta on selvää, että joissain kysymyksissä teknisten sääntöjen vahvistamisesta on sovittava kullakin synkronisella alueella.

### 4.2. Parannettu yhteistyömekanismi

On tärkeää, että siirtoverkonhaltijoiden yhteistyörakenteilla tunnustetaan Euroopan tasolla olevan valtuudet toteuttaa edellä kuvatut tehtävät. Tätä varten komissio nimeää virallisesti (kaasun ja sähkön) siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiset verkostot, jotka vastaavat näiden tehtävien toteuttamisesta.

Yrityksinä siirtoverkonhaltijoiden on oltava avoimia sen suhteen, kuinka ne tekevät yhteistyötä. Ne voivat käyttää lähtökohtana olemassa olevia rakenteita kuten GTE:tä ja ETSO:a Siirtoverkonhaltijoille asetetut tehtävät ja velvollisuudet edellyttävät kuitenkin keskitettyä ja pysyvää yhteistyörakennetta sekä organisaation että verkon suunnittelussa ja käytössä tarvittavien käytännön välineiden suhteen.

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto seuraa sitä, kuinka siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiset verkostot toteuttavat niille annetut tehtävät.

Sidosryhmien, kuten tuottajien, toimittajien, asiakkaiden ja jakeluverkonhaltijoiden, osallistumista ja kuulemista kehitetään vakiokäytäntönä, jota siirtoverkonhaltijat noudattavat tiettyä aihetta koskevan työnsä alusta asti. Tätä varten sidosryhmiä kuullaan kaikista siirtoverkonhaltijoiden laatimista teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen luonnoksista, ja ne voivat kommentoida siirtoverkonhaltijoiden vuotuisia työohjelmia. Virasto valvoo, että kuuleminen toteutetaan asianmukaisesti.

## 5. MARKKINOIDEN TOIMINNAN PARANTAMINEN

Tällä ehdotuksella pyritään myös parantamaan lainsäädäntökehystä siten, että helpotetaan kolmansien osapuolten mahdollisuuksia käyttää keskeistä infrastruktuuria, lisätään markkinoiden avoimuutta ja parannetaan mahdollisuuksia luoda yhteyksiä vähittäisasiakkaisiin.

### 5.1. Vapautusjärjestelmä

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan merkittävä uusi infrastruktuuri voidaan vapauttaa kolmansien osapuolten säänneltyä verkkoon pääsyä koskevien sääntöjen soveltamisesta ennalta määrätyksi ajaksi. Tätä mahdollisuutta on käytetty useissa jo valmistuneissa tai rakenteilla olevissa infrastruktuureissa, muun muassa kaasuyhdysputkissa ja rajayhdysjohdoissa sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa. Se on helpottanut toimitusvarmuutta ja kilpailua edistävien hankkeiden toteuttamista. Samaan aikaan kokemus on kuitenkin osoittanut, että hankkeiden toteuttajien, sääntelyviranomaisten ja komission kannalta voisi olla hyödyllistä yksinkertaistaa vapautusten hakemiseen ja myöntämiseen sovellettavaa menettelyä ja selkeyttää joitain vapautuksen ehtoja. Tästä syystä komissio ehdottaa suuntaviivojen laatimista hakijoiden ja sääntelyviranomaisten auttamiseksi vapautuksen ehtojen soveltamisessa. Sen varmistamiseksi, että markkinat voivat kuitenkin käyttää vapautettua infrastruktuuria optimaalisesti, komissio ehdottaa, että uuden infrastruktuurin kapasiteetin jakamista koskevia vähimmäisvaatimuksia ja ylikuormituksen hallintaa koskevia sääntöjä, joita on tähän saakka sovellettu tapauskohtaisesti, aletaan soveltaa yleisesti.

## 5.2. Avoimuus

Sähkön ja kaasun sisämarkkinoita vaivaa likviditeetin ja avoimuuden puute, joka haittaa voimavarojen tehokasta jakamista, rajoittaa mahdollisuuksia riskeiltä suojautumiseen ja estää uusien toimijoiden markkinoille tulon. Luottamusta markkinoihin, niiden likviditeettiä ja markkinatoimijoiden lukumäärää on kasvatettava lisäämällä markkinoiden saatavilla olevien tietojen määrää.

Nykyisissä avoimuusvaatimuksissa keskitytään verkon kapasiteetin julkaisemiseen, jotta markkinatoimijat voivat nähdä, onko kapasiteettia saatavilla ja onko kaikki käytettävissä oleva kapasiteetti tarjottu markkinoille. Markkinatoimijoiden olisi kuitenkin saatava myös tietoja, jotka määrittävät tukkuhintojen kehityksen.

Tällä hetkellä perinteisillä toimijoilla, jotka vastaavat suurimmasta osasta kaasu- ja sähkövirroista ja jotka omistavat suurimman osan markkinoilla olevasta omaisuudesta, on uusia tulokkaita paremmat ja laajemmat mahdollisuudet saada tietoja. Sähköalalla on vahvistettu sääntelyyn liittyvien suuntaviivojen muodossa sähköntuotantoa koskevia avoimuusvaatimuksia, mutta ne eivät riitä, ja kaasualalla tällaisia vaatimuksia ei tällä hetkellä ole lainkaan. Siksi ehdotetaan, että avoimuusvaatimukset laajennetaan koskemaan kaasuvarastoja, kysyntä- ja tarjontaennusteita, verkon tasehallintakustannuksia ja kaupankäyntiä.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on valvottava näiden vaatimusten asianmukaista ja täydellistä soveltamista, joten niiden toimivaltuuksia on lisättävä vastaavasti.

Johdannaisia ja rahoitusvälineitä koskevan avoimuuden osalta tässä ehdotuksessa ei aseteta lisävaatimuksia asianomaisille yrityksille, ja komissio tarkastelee tätä kysymystä yksityiskohtaisesti ja esittää siitä päätelmänsä vuoden 2008 puolivälissä. Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteaa pyydetään yhteistyössä tutkimaan ja antamaan neuvoja siitä, olisiko sähkön- ja kaasuntoimitussopimuksilla ja sähkö- ja kaasujohdannaisilla toteutettuihin liiketoimiin sovellettava kauppaa edeltäviä ja/tai kaupan jälkeisiä avoimuusvaatimuksia.

## 5.3. Mahdollisuus käyttää varastoja

Voimassa olevassa kaasun sisämarkkinoita koskevassa direktiivissä säädetään, että varastointilaitteistojen haltijoiden on annettava kolmansille osapuolille mahdollisuus käyttää varastoja, jos varastot ovat niille välttämättömiä asiakkaille suuntautuvien toimitusten mahdollistamiseksi. Jäsenvaltiot voivat varmistaa varastojen käyttömahdollisuuden valintansa mukaan joko sääntelyviranomaisen määrittelemillä vaatimuksilla tai velvoittamalla varastointilaitteistojen haltijat neuvottelemaan käyttöehdoista asiakkaiden kanssa. Direktiivin vaatimukset ovat vain periaatteita ja ne jättävät jäsenvaltioille runsaasti harkintavaltaa oman sääntelykehyksensä määrittelyssä. Näille periaatteille annettiin sittemmin konkreettista sisältöä Madridin foorumissa, jossa kaikki sidosryhmät hyväksyivät asiaa koskevat vapaaehtoiset suuntaviivat (Guidelines for Good Third Party Access Practice for Storage System Operators, GGPSSO). ERGEG on kuitenkin todennut, että näiden suuntaviivojen yleinen täytäntöönpano on heikkoa.

Jotta niitä sovellettaisiin tehokkaasti, komissio ehdottaa neljää toimenpidettä:

– tehdään suuntaviivojen periaatteista oikeudellisesti sitovia ja mahdollistetaan suuntaviivojen yksityiskohtainen täytäntöönpano komiteamenettelyllä;

– vahvistetaan toimitusyrityksiin kuuluvien varastointilaitteistojen haltijoiden oikeudellinen ja toiminnallinen eriyttäminen;

– lisätään kansallisten sääntelyviranomaisten valtuuksia valvoa varastojen käyttömahdollisuutta;

– edellytetään, että varastoihin sovellettava sääntelyjärjestelmä on selkeä.

Jotta suuntaviivoista voidaan tehdä oikeudellisesti sitovia, asetusta laajennetaan sen määrittelemiseksi, kuinka varastointilaitteistojen haltijoiden on tarjottava kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn liittyviä palveluja ja kuinka niiden olisi jaettava kapasiteetti ja hallittava ylikuormitusta. Lisäksi siinä määritellään avoimuusvaatimukset ja ehdotetaan toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan varastointikapasiteetin jälkimarkkinoiden kehittyminen. Näiden sääntöjen pitäisi varmistaa, että kaikki kolmansien osapuolten käytettävissä oleva varastointikapasiteetti tarjotaan markkinoille syrjimättömästi ja avoimesti, ja että kapasiteetin hamstraus estetään. Näillä säännöillä varmistetaan myös yhdenmukaisuus ehdotettujen vapautettuja infrastruktuureja koskevien vähimmäisvaatimusten kanssa.

Vaatimalla varastointilaitteistojen haltijoiden oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä parannetaan merkittävästi varastojen tosiasiallisia käyttömahdollisuuksia. Nykyinen tilanne, jossa varastoja tarvitsevien toimittajien on otettava yhteyttä kilpailijoihinsa sopiakseen varastointitarpeistaan, ei lisää markkinoiden luottamusta ja on vakava este uusille tulokkaille. Vaatimus varastointilaitteistojen haltijoiden eriyttämisestä parantaa tätä tilannetta ja antaa kilpailijoille ja sääntelyviranomaisille mahdollisuuden tarkastaa, että kaikki käytettävissä oleva varastointikapasiteetti tarjotaan markkinoille.

Komissio ehdottaa markkinoille tarjottavaan varastointikapasiteetin osuuteen nykyisin liittyvän epäselvyyden poistamista vaatimalla, että kaikkien jäsenvaltioiden on määriteltävä ja julkaistava perusteet sille, milloin ja miten kolmansilla osapuolilla on mahdollisuus käyttää varastoja. Sääntelyviranomaisen tehtävänä on tämän jälkeen valvoa, että näitä perusteita sovelletaan asianmukaisesti kaikkiin varastoihin.

### 5.4. Mahdollisuus käyttää nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemia

Nesteytetyn maakaasun merkitys Euroopan unionin kaasuntoimituksille kasvaa koko ajan, ja nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemiin on suunnitteilla tai käynnissä lukuisia investointeja. Siksi nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemien käyttömahdollisuuksille on laadittava avoimet säännöt. Sääntelyviranomaiset ovat huomanneet tämän tarpeen, ja ERGEG on laatinut suuntaviivoja, joissa pyritään muotoilemaan yhteinen lähestymistapa kolmansien osapuolten mahdollisuuksiin käyttää nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemia.

Vaikka monissa rakennetuissa nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemissa on hyödynnetty mahdollisuutta saada vapautus kolmansien osapuolten pääsyä ja sääntelyä koskevien sääntöjen soveltamisesta direktiivin 22 artiklan nojalla, on olemassa myös sellaisia nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemia, joiden osalta kolmansien osapuolten pääsyä koskevia sääntöjä sovelletaan. Koska voimassa olevassa direktiivissä asetetaan ainoastaan

yleinen vaatimus, jonka mukaan käyttömahdollisuuksia on säänneltävä, jäsenvaltioille jää tilaa poikkeaville tulkinnoille. Lisäksi 22 artiklan nojalla annettu vapautus on aina määräaikainen, ja kun vapautuksen voimassaoloaika päättyy, nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemat tulevat sääntelyn piiriin. Siksi komissio ehdottaa, että nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemille määritellään selkeämmät kolmansien osapuolten pääsyä koskevat säännöt. Jotta suuntaviivoista voidaan tehdä oikeudellisesti sitovia, asetusta laajennetaan sen määrittelemiseksi, kuinka nesteytetyn maakaasun vastaanottoasemien haltijoiden on tarjottava kolmannen osapuolen verkkoon pääsyyn liittyviä palveluja ja kuinka niiden olisi jaettava kapasiteetti ja hallittava ylikuormitusta. Lisäksi siinä määritellään avoimuusvaatimukset ja ehdotetaan toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan terminaalikapasiteetin jälkimarkkinoiden kehittyminen. Näillä säännöillä varmistetaan myös yhdenmukaisuus ehdotettujen vapautettuja infrastruktuureja koskevien vähimmäisvaatimusten kanssa.

### 5.5. Pitkäaikaiset toimitussopimukset

Kahdenvälisten toimitussopimusten avulla energiaintensiiviset teollisuudenalat voivat saavuttaa paremmin ennakoitavat hinnat. Tällaisiin sopimuksiin liittyy kuitenkin vaara, että ne sulkevat tuotantoketjun loppupään markkinat estämällä asiakkaita vaihtamasta toimittajaa ja siten rajoittavat kilpailua. Markkinoiden epävarmuuden vähentämiseksi komissio aikoo tulevina kuukausina antaa sopivassa muodossa ohjeita siitä, ovatko tuotantoketjun loppupäässä tehtävät kahdenväliset pitkäaikaiset toimitussopimukset EY:n kilpailulainsäädännön mukaisia.

### 5.6. Kehys eurooppalaisten vähittäismarkkinoiden asteittaiselle luomiselle

Sähkö- ja kaasumarkkinoilla ei voida vielä puhua eurooppalaisista vähittäismarkkinoista (kotitaloudet ja pienet yritykset), sillä vaikka asiakkailla olisikin oikeus valita toimittajansa, toimittajan on kuitenkin oltava sijoittautunut samaan maahan kuin asiakas. Todellisten eurooppalaisten loppukäyttäjämarkkinoiden luominen on sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden lopullinen tavoite: se on välttämätöntä kilpailtujen markkinoiden luomiseksi ja parhaan mahdollisen tehokkuuden saavuttamiseksi. Vähittäismarkkinoiden vapauttaminen on tärkeää sen varmistamiseksi, että kaikki EU:n kansalaiset voivat hyötyä kilpailusta. Jos vapauttaminen koskisi vain suurasiakkaita, Euroopan kotitaloudet joutuisivat viime kädessä tukemaan oman maansa teollisuutta, ja uutta tuotanto- ja toimituskapasiteettia koskevat investointisignaalit vääristyisivät. EU:n kaikki vähittäismarkkinat on avattu kilpailulle 1. heinäkuuta 2007 alkaen, mutta käytännössä monet kuluttajat ovat sidoksissa perinteiseen toimittajaansa, koska vaadittua oikeudellista kehystä ei ole luotu. Eurooppalaiset vähittäismarkkinat voidaan luoda vain asteittain. Tämän prosessin edistämiseksi komissio harkitsee vähittäismarkkinoita käsittelevän foorumin perustamista Firenzen ja Madridin foorumeista saatujen myönteisten kokemusten pohjalta. Foorumissa voitaisiin keskittyä vähittäismarkkinoiden erityiskysymyksiin, ja sen puitteissa kaikki sidosryhmät voisivat edistää EU:n laajuisten vähittäismarkkinoiden luomista. Foorumi antaisi neuvoja ehdotetuista jäsenvaltioille ja sääntelyviranomaisille asetettavista velvollisuuksista vahvistaa selkeät säännöt vähittäismarkkinoilla käytävälle kilpailulle, jotta markkinoita koskevia sääntöjä voidaan vähitellen yhdenmukaistaa rajat ylittävien vähittäismarkkinoiden mahdollistamiseksi.

Hyvin toimivilla vähittäismarkkinoilla on myös erittäin tärkeä rooli, kun pyritään lisäämään ihmisten tietoisuutta kotitalouksien energiankulutuksesta ja energiakustannuksista, sillä kaikki hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet edellyttävät kotitalouksien toimia. Kilpailu kotitalouksien energiatoimituksista

parantaa ihmisten energiatietoisuutta. Nykyinen käytäntö, jossa kuluttajat saavat vuoden kuluttua ainoastaan loppulaskun kulutuksestaan, ei kuitenkaan luo tällaista tietoisuutta eikä anna toimittajille mahdollisuutta kehittää kilpailtuja palveluja, joissa kotitaloudet eritellään niiden erityistarpeiden mukaan. Toimittajien on siis annettava enemmän tietoja sen varmistamiseksi, että kuluttajat saavat tiheämmin tietoja energiankulutuksestaan ja energiakustannuksistaan.

On selvää, että kuluttajien valinnanvapauteen on liityttävä vahvat takeet kuluttajien oikeuksista. Heikossa asemassa olevilla asiakkailla on jo vahva suoja nykyisen direktiivin nojalla. Näin pyritään varmistamaan, että heillä on mahdollisuus saada tavallisessa elämässä tarvitsemaansa sähköä. Näitä toimenpiteitä on kuitenkin sovellettu väärin joissain maissa, ja tilanteen selkeyttämiseksi komissio ehdottaa sitovien suuntaviivojen määrittelyä. Samalla komissio ehdottaa kaikkien asiakkaiden oikeuksien vahvistamista muun muassa siten, että heille annetaan oikeus vaihtaa toimittajaa milloin tahansa ja sähköyhtiöt velvoitetaan selvittämään tilit kuukauden kuluessa siitä, kun asiakas vaihtoi toimittajaa.

Lopuksi komissio on tullut siihen johtopäätökseen, että jakeluverkonhaltijoiden osalta nykyiset oikeudellista ja toiminnallista eriyttämistä koskevat säännöt ovat riittävät. Siksi se ei ehdota 4 kohdassa kuvattujen omistuksen eriyttämistä koskevien sääntöjen ulottamista jakeluverkonhaltijoihin.

## 6. YHTEISTYÖ TOIMITUSVARMUUDEN PARANTAMISEKSI

### 6.1. Siirtoverkonhaltijoiden tekemä toimitusvarmuuden seuranta

On tärkeää varmistaa, että sähkö- ja kaasuverkot pystyvät vastaamaan kysyntään myös kulutuspiikkien aikana. Sähkön tapauksessa tämä on mahdollista ainoastaan, jos tuotantokapasiteettia on riittävästi (tuotannon riittävyys) ja verkko pystyy siirtämään energian tuottajilta loppukäyttäjille (verkon riittävyys). Kaasun tapauksessa tarvitaan riittävä tuonti- ja varastointikapasiteetti.

Direktiivin 2005/89/EY mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on siirtoverkonhaltijoiden avustuksella raportoitava vuosittain komissiolle sähkön toimitusvarmuudesta. Direktiivin 2004/67/EY mukaan jäsenvaltioiden on raportoitava kaasun toimitusvarmuustilanteesta ja infrastruktuuri-investointeja edistävästä sääntelykehyksestä. Asetuksiin (EY) N:o 1228/2003 ja (EY) N:o 1775/2005 ehdotetuissa muutoksissa siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston tehtäväksi annetaan verkon riittävyyttä koskevien ennusteiden tekeminen joka kesä ja talvi ja myös pitkällä aikavälillä. Eurooppalainen ennuste on välttämätön, jotta voidaan ottaa huomioon sähkön ja kaasun vienti- ja tuontimahdollisuudet huippukysynnän aikana. Koska sähkö ja kaasu virtaavat sisämarkkinoilla yli rajojen, ennuste on tehtävä Euroopan tasolla.

### 6.2. Jäsenvaltioiden yhteistyö

EU:n lainsäädäntöön sisältyy kaksi kaasun toimitusvarmuutta koskevaa säädöstä. Direktiivissä 2003/55/EY säädetään jäsenvaltioiden yleisistä seurantavelvollisuuksista. Direktiivi 2004/67/EY puolestaan koskee kaasun toimitusvarmuuden turvaavia toimenpiteistä. Viimeksi mainitussa direktiivissä perustetaan kaasualan koordinointiryhmä ja määritellään toimitushäiriön sattuessa sovellettava ”yhteisön järjestelmä”.

Nämä säädökset muodostavat puitteet koordinoinnille. Niissä ei määritellä toimitusvarmuutta koskevia määrällisiä tavoitteita, eikä niissä aseteta kaasuvarastoja koskevia velvollisuuksia. Niissä ei myöskään luoda puitteita alueelliselle yhteistyölle vakavien toimitushäiriöiden sattuessa.

Direktiivi 2004/67/EY on vasta hiljattain saatettu osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä. Direktiivin 10 artiklan mukaan komission on annettava viimeistään 19. toukokuuta 2008 kertomus direktiivin täytäntöönpanosta ja erityisesti käytettyjen toteutusvälineiden tehokkuudesta. Komissio voi samassa yhteydessä antaa uusia toimitusvarmuutta koskevia ehdotuksia. Kertomuksessa on käsiteltävä erityisesti kaasuvarastojen osalta toteutettuja toimitusvarmuuteen liittyviä toimenpiteitä.

Tästä syystä tässä ehdotuksessa ei muuteta direktiiviä 2004/67/EY, ja siinä käsitellään ainoastaan kahta kysymystä:

– *Tiukemmat avoimuusvelvollisuudet kaupallisten varastojen tasolla.* Kullakin varastointilaitteiston haltijalla olisi velvollisuus julkaista päivittäin varastoissaan käytettävissä olevan kaasun määrä. Tämä velvollisuus lisäisi huomattavasti keskinäistä luottamusta siihen, että vakavien toimitushäiriöiden sattuessa on saatavilla alueellista ja kahdenvälistä apua.

– *Solidaarisuus*. Komissio ehdottaa, että jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä alueellisen ja kahdenvälisen solidaarisuuden edistämiseksi. Yhteistyön on määrä kattaa tilanteet, jotka voivat todennäköisesti johtaa johonkin jäsenvaltioon vaikuttavaan vakavaan kaasun toimitushäiriöön. Esimerkkeinä tällaisesta yhteistyöstä voidaan mainita hätätilanteissa sovellettavien kansallisten toimenpiteiden yhdenmukaistaminen ja keskinäisen avunannon käytännön menettelyjen määrittely. Komissio antaa tarvittaessa alueelliseen solidaarisuuteen perustuvaa yhteistyötä koskevia suuntaviivoja.

2007/0197 (COD)

Ehdotus:

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**

**energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta**

**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen[8],

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[9],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[10],

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 antamassa tiedonannossa *Energiapolitiikka Euroopalle*[11] korostetaan tarvetta saattaa valmiiksi sähkön ja maakaasun sisämarkkinat. Sääntelykehyksen parantaminen yhteisön tasolla yksilöitiin yhdeksi keskeiseksi toimenpiteeksi tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta.

(2) Komission päätöksellä 2003/796/EY[12] perustettiin sähkö- ja kaasualan riippumaton neuvoa-antava ryhmä eli Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmä (European Regulators Group for Electricity and Gas, ERGEG), jonka tehtävänä on helpottaa neuvonpitoa, koordinointia ja yhteistyötä jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten välillä sekä näiden elinten ja komission välillä sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden lujittamiseksi. Ryhmä koostuu niiden kansallisten sääntelyviranomaisten edustajista, jotka on perustettu sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 96/92/EY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/54/EY[13] sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin

---

8 EUVL C [...], [...], s. [...].
9 EUVL C [...], [...], s. [...].
10 EUVL C [...], [...], s. [...].
11 EUVL C [...], [...], s. [...].
12 EUVL L 296, 14.11.2003, s. 34.
13 EUVL L 176, 15.7.2003, s. 37.

98/30/EY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/55/EY[14] mukaisesti.

(3) ERGEG:n perustamisensa jälkeen tekemällä työllä on ollut myönteinen vaikutus sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden toteuttamiseen. Energia-alalla tunnustetaan kuitenkin laajasti ja ERGEG on itse ehdottanut, että kansallisten sääntelyviranomaisten välinen vapaaehtoinen yhteistyö olisi vastedes toteutettava yhteisön rakenteessa, jolla on selkeä toimivalta ja valtuudet tehdä sääntelypäätöksiä tietyissä tapauksissa.

(4) Eurooppa-neuvosto kehotti keväällä 2007 komissiota ehdottamaan toimenpiteitä riippumattoman elimen luomiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyötä varten.

(5) Keskuselimen resurssitarpeita koskevan vaikutusarvioinnin pohjalta pääteltiin, että muihin vaihtoehtoihin verrattuna riippumattomalla keskuselimellä on useita etuja pitkällä aikavälillä. Siksi olisi perustettava energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto, jäljempänä ’virasto’.

(6) Viraston olisi varmistettava, että kansallisten sääntelyviranomaisten kansallisella tasolla direktiivien 2003/54/EY ja 2003/55/EY mukaisesti harjoittama sääntely koordinoidaan asianmukaisesti ja että sitä tarvittaessa täydennetään yhteisön tasolla. Tämän vuoksi olisi taattava viraston riippumattomuus, tekniset ja sääntelyvalmiudet, avoimuus ja tehokkuus.

(7) Viraston olisi seurattava siirtoverkonhaltijoiden yhteistyötä sähkö- ja kaasusektoreilla sekä sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston tehtävien suorittamista. Viraston mukanaolo on keskeinen edellytys sille, että siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö tapahtuu tehokkaalla ja avoimella tavalla sisämarkkinoiden hyödyksi.

(8) On tarkoituksenmukaista luoda puitteet, joissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat tehdä yhteistyötä. Näiden puitteiden olisi helpotettava lainsäädännön yhdenmukaista soveltamista sähkön ja kaasun sisämarkkinoilla koko yhteisössä. Useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota koskevissa tilanteissa virastolla olisi oltava valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä. Näiden valtuuksien olisi katettava sellaisen infrastruktuurin sääntely, joka yhdistää vähintään kahta jäsenvaltiota, uusiin sähkön rajayhdysjohtoihin sovellettavat poikkeukset sisämarkkinasäännöistä ja useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa sijaitsevat uudet kaasuinfrastruktuurit.

(9) Koska virasto valvoo kansallisia sääntelyviranomaisia, sillä olisi oltava neuvoa-antava rooli komissioon päin markkinoiden sääntelyyn liittyvissä kysymyksissä. Sen olisi myös ilmoitettava komissiolle, jos se havaitsee, että siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö ei tuota tarvittavia tuloksia tai että kansallinen sääntelyviranomainen, joka on tehnyt suuntaviivojen vastaisen päätöksen, ei halua noudattaa viraston lausuntoa.

(10) Viraston pitäisi myös voida antaa ei-sitovia suuntaviivoja, joilla autetaan sääntelyviranomaisia ja markkinatoimijoita jakamaan hyviä toimintatapoja.

---

[14] EUVL L 176, 15.7.2003, s. 57.

(11) Viraston rakenteen olisi vastattava energia-alan sääntelyn erityistarpeita. Erityisesti kansallisten sääntelyviranomaisten erityisrooli ja niiden riippumattomuus on otettava kaikilta osin huomioon.

(12) Johtokunnalla olisi oltava tarvittava toimivalta, jotta se voi vahvistaa talousarvion, valvoa sen toteuttamista, laatia sisäiset säännöt, antaa varainhoitoa koskevat säännöt ja nimittää johtajan.

(13) Virastolla olisi oltava tarvittava toimivalta, jotta se voi huolehtia sääntelytehtävistä tehokkaasti ja ennen kaikkea riippumattomasti. Sen lisäksi, että sääntelyviranomaisten riippumattomuus on hyvän hallintotavan keskeinen periaate, se on myös välttämätön edellytys markkinoiden luottamuksen varmistamiselle. Sääntelyneuvoston olisi siksi toimittava, kuten kansallisellakin tasolla, riippumatta kaupallisista eduista ja pyytämättä tai ottamatta vastaan ohjeita miltään hallitukselta tai muulta julkisesta tai yksityiseltä elimeltä.

(14) Jos virastolla on päätöksentekovaltuudet, asianosaisille olisi menettelyn tehokkuuden vuoksi myönnettävä oikeus valittaa valituslautakuntaan, joka on osa virastoa mutta riippumaton sekä sen hallinto- että sääntelyelimestä.

(15) Viraston rahoituksen olisi tultava pääasiassa Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta, palkkioista ja vapaaehtoisena rahoituksena. Resurssien, jotka sääntelyviranomaiset ovat asettaneet yhteisesti käyttöön yhteistyötään varten Euroopan tasolla, olisi oltava jatkossa viraston käytössä. Yhteisön talousarviomenettelyä olisi sovellettava tukiin, joita maksetaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuimen tulisi vastata tilintarkastuksesta Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 185 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 23 päivänä joulukuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002[15] 91 artiklan mukaisesti.

(16) Virastolla tulisi olla erittäin pätevä henkilöstö. Viraston olisi erityisesti hyödynnettävä kansallisten sääntelyviranomaisten, komission ja jäsenvaltioiden virastoon tilapäisesti siirtämän henkilöstön pätevyyttä ja kokemusta. Viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavia henkilöstösääntöjä, Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja ja Euroopan yhteisöjen toimielimien näiden henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen soveltamiseksi yhteisesti antamia sääntöjä. Johtokunta vahvistaa tarvittavat soveltamissäännöt ja komissio hyväksyy ne.

(17) Viraston olisi sovellettava yleisiä sääntöjä, jotka koskevat yhteisön toimielinten asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi. Johtokunnan olisi vahvistettava käytännön toimenpiteet kaupallisesti arkaluonteisten tietojen ja henkilötietojen suojaamiseksi.

(18) Kolmansien maiden olisi yhteisön kanssa tehtävien asianmukaisten sopimusten mukaisesti voitava osallistua viraston työhön.

---

[15] EYVL L 357, 31.12.2002, s. 72.

(19) Koska suunnitellun toiminnan tavoitetta eli kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyötä yhteisön tasolla ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan se voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla*

*Perustaminen*

Perustetaan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto, jäljempänä ’virasto’, jonka tarkoituksena on täydentää yhteisön tasolla direktiivin 2003/54/EY 22 a artiklassa ja direktiivin 2003/55/EY 24 a artiklassa mainittujen sääntelyviranomaisten kansallisella tasolla suorittamia sääntelytehtäviä ja tarvittaessa koordinoida näiden sääntelyviranomaisten toimintaa.

*2 artikla*

*Oikeudellinen asema ja toimipaikka*

1. Virasto on yhteisön elin, jolla on oikeushenkilön asema.

2. Virastolla on jokaisessa jäsenvaltiossa laajin kansallisen lainsäädännön mukainen oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoisuus. Se voi erityisesti hankkia tai luovuttaa irtainta ja kiinteää omaisuutta ja esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.

3. Virastoa edustaa sen johtaja.

4. Viraston toimipaikka on [...]. Kunnes sen tilat käytettävissä, se toimii komission tiloissa.

*3 artikla*

*Kokoonpano*

Virastoon kuuluu:

(a) johtokunta, jonka velvollisuudet määritellään 10 artiklassa;

(b) sääntelyneuvosto, jonka velvollisuudet määritellään 12 artiklassa;

(c) johtaja, jonka velvollisuudet määritellään 14 artiklassa;

(d) valituslautakunta, jonka velvollisuudet määritellään 16 artiklassa.

*4 artikla*

*Viraston päätösten tyypit*

Virasto voi:

(a) antaa siirtoverkonhaltijoille osoitettuja lausuntoja;

(b) antaa sääntelyviranomaisille osoitettuja lausuntoja;

(c) antaa komissiolle osoitettuja lausuntoja ja suosituksia;

(d) tehdä yksittäisiä päätöksiä 7 ja 8 artiklassa mainituissa tapauksissa.

*5 artikla*

*Yleiset tehtävät*

Virasto voi komission pyynnöstä tai omasta aloitteestaan antaa komissiolle lausunnon kaikista kysymyksistä, jotka liittyvät tarkoitukseen, jota varten virasto on perustettu.

*6 artikla*

*Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyöhön liittyvät tehtävät*

1. Virasto antaa komissiolle lausunnon sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 b artiklan 2 kohdan mukaisesti ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 b artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Virasto seuraa sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle asetettujen tehtävien suorittamista siten kuin asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 d artiklassa säädetään ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle asetettujen tehtävien suorittamista siten kuin asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 d artiklassa säädetään.

3. Virasto voi antaa teknisistä tai markkinoita koskevista säännöistä sekä vuotuisen työohjelman ja 10-vuotisen investointisuunnitelman luonnoksista lausunnon sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle siten kuin asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 d artiklan 2 kohdassa säädetään ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaiselle verkostolle siten kuin asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 d artiklan 2 kohdassa säädetään.

4. Jos virasto katsoo, että sille asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 d artiklan 2 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 d artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettu vuotuisen työohjelman tai 10-vuotisen investointisuunnitelman luonnos ei takaa syrjimättömyyttä, tosiasiallista kilpailua tai markkinoiden tehokasta toimintaa, sen on annettava komissiolle asianmukaisesti perusteltu lausunto.

5. Viraston on asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 e artiklan 2 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 e artiklan 2 kohdan mukaisesti annettava komissiolle asianmukaisesti perusteltu lausunto, jos se katsoo, että tekninen tai markkinoita koskeva sääntö ei takaa syrjimättömyyttä, tosiasiallista kilpailua tai markkinoiden tehokasta toimintaa, että teknistä tai markkinoita koskevaa sääntöä ei ole hyväksytty kohtuullisen ajan kuluessa tai että siirtoverkonhaltijat eivät ole panneet täytäntöön teknistä tai markkinoita koskevaa sääntöä.

6. Virasto seuraa asetuksen (EY) N:o 1228/2003 2 h artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 2 h artiklassa tarkoitettua siirtoverkonhaltijoiden alueellista yhteistyötä.

*7 artikla*

*Kansallisiin sääntelyviranomaisiin liittyvät tehtävät*

1. Virasto tekee teknisiä kysymyksiä koskevat yksittäiset päätökset, jos näin määrätään direktiivin 2003/54/EY, direktiivin 2003/55/EY, asetuksen (EY) N:o 1228/2003 tai asetuksen (EY) N:o 1775/2005 nojalla annetuissa suuntaviivoissa.

2. Virasto voi työohjelmansa mukaisesti tai komission pyynnöstä antaa ei-sitovia suuntaviivoja, joilla autetaan sääntelyviranomaisia ja markkinatoimijoita jakamaan hyviä toimintatapoja.

3. Virasto edistää yhteistyötä kansallisten sääntelyviranomaisten välillä sekä sääntelyviranomaisten välillä alueellisella tasolla. Jos virasto katsoo, että kyseistä yhteistyötä varten tarvitaan sitovia sääntöjä, se antaa tarvittavat suositukset komissiolle.

4. Viraston on annettava minkä tahansa sääntelyviranomaisen tai komission pyynnöstä lausunto siitä, onko sääntelyviranomaisen tekemä päätös direktiivissä 2003/54/EY, direktiivissä 2003/55/EY, asetuksessa (EY) N:o 1228/2003 tai asetuksessa (EY) N:o 1775/2005 tarkoitettujen suuntaviivojen mukainen.

5. Jos kansallinen sääntelyviranomainen ei noudata 4 kohdassa tarkoitettua viraston lausuntoa neljän kuukauden kuluessa sen saamisesta, viraston on ilmoitettava asiasta komissiolle.

6. Jos kansallinen sääntelyviranomainen kohtaa yksittäisessä tapauksessa vaikeuksia direktiivissä 2003/54/EY, direktiivissä 2003/55/EY, asetuksessa (EY) N:o 1228/2003 tai asetuksessa (EY) N:o 1775/2005 tarkoitettujen suuntaviivojen soveltamisessa, se voi pyytää virastolta lausuntoa. Viraston on annettava lausuntonsa neljän kuukauden kuluessa ja komissiota kuultuaan.

7. Viraston on päätettävä vähintään kahta jäsenvaltiota yhdistävän infrastruktuurin sääntelyjärjestelmästä direktiivin 2003/54/EY 22 d artiklan 3 kohdan ja direktiivin 2003/55/EY 24 d artiklan 3 kohdan mukaisesti.

*8 artikla*

*Muut tehtävät*

1. Virasto voi myöntää asetuksen (EY) N:o 1228/2003 7 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja vapautuksia. Virasto voi myös myöntää direktiivin 2003/55/EY 22 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja vapautuksia, jos kyseinen infrastruktuuri sijaitsee useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella.

2. Viraston on ehdotettava riippumatonta verkonhaltijaa direktiivin 2003/54/EY 10 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2003/55/EY 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

*9 artikla*

*Johtokunta*

1. Johtokunta koostuu kahdestatoista jäsenestä. Komissio nimittää kuusi jäsentä ja neuvosto toiset kuusi. Toimikausi on viisi vuotta, ja se voidaan uusia kerran.

2. Johtokunta valitsee jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estyneenä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on kaksi ja puoli vuotta. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi päättyy joka tapauksessa silloin, kun heidän jäsenyytensä johtokunnassa päättyy.

3. Johtokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Viraston johtaja osallistuu asian käsittelyyn, jollei johtokunta toisin päätä. Johtokunta kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa säännönmukaiseen istuntoon. Muulloin se kokoontuu puheenjohtajan aloitteesta tai jos komissio tai vähintään kolmasosa johtokunnan jäsenistä sitä pyytää. Johtokunta voi kutsua kokouksiinsa tarkkailijaksi kenet tahansa henkilön, jonka lausuntoa se voi tarvita. Johtokunnan jäsenten apuna voi olla neuvonantajia tai asiantuntijoita, jollei sen työjärjestyksestä muuta johdu. Virasto huolehtii johtokunnan sihteeristötehtävistä.

4. Johtokunta tekee päätöksensä läsnä olevien jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä.

5. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. Työjärjestyksessä vahvistetaan yksityiskohtaisemmat äänestyssäännöt ja erityisesti ehdot, joiden mukaisesti jäsen voi toimia toisen jäsenen nimissä, sekä tarvittaessa päätösvaltaisuutta koskevat säännöt.

*10 artikla*

*Johtokunnan tehtävät*

1. Johtokunta nimittää sääntelyneuvostoa kuultuaan johtajan 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Johtokunta nimittää sääntelyneuvoston jäsenet 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3. Johtokunta nimittää valituslautakunnan jäsenet 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

4. Johtokunta vahvistaa ennen kunkin vuoden syyskuun 30 päivää sen jälkeen, kun se on kuullut komissiota ja saanut sääntelyneuvoston hyväksynnän 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti, viraston seuraavan vuoden työohjelman ja toimittaa sen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle. Työohjelman vahvistaminen ei vaikuta vuosittaiseen talousarviomenettelyyn.

5. Johtokunta käyttää talousarviovaltaansa 18–21 artiklan mukaisesti.

6. Johtokunta päättää komission suostumuksen saatuaan kaikkien muista lähteistä yhteisössä tulevien testamenttilahjoitusten, lahjoitusten ja tukien hyväksymisestä.

7. Johtokunnalla on johtajaan nähden kurinpidollinen toimivalta.

8. Johtokunta vahvistaa tarvittaessa viraston henkilöstöpolitiikan 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti

9. Johtokunta vahvistaa 27 artiklan mukaisesti erityiset säännökset, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua viraston asiakirjoihin.

10. Johtokunta vahvistaa 14 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun viraston toimintaa koskevan vuosikertomuksen ja toimittaa sen viimeistään 15 päivänä kesäkuuta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja tilintarkastustuomioistuimelle. Kertomuksessa on oltava erillinen sääntelyneuvoston hyväksymä osa, joka koskee viraston sääntelytoimintaa kyseisenä vuonna.

11. Johtokunta vahvistaa työjärjestyksensä.

*11 artikla*

*Sääntelyneuvosto*

1. Sääntelyneuvosto koostuu direktiivin 2003/54/EY 22 a artiklassa ja direktiivin 2003/55/EY 24 a artiklassa mainittujen sääntelyviranomaisten edustajista, joita on yksi jäsenvaltiota kohden, ja komission edustajasta, jolla ei ole äänivaltaa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on nimettävä yksi varajäsen jäsenvaltiota kohden.

2. Sääntelyneuvosto valitsee jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estyneenä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on kaksi ja puoli vuotta. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi päättyy joka tapauksessa silloin, kun heidän jäsenyytensä sääntelyneuvostossa päättyy.

3. Sääntelyneuvosto tekee päätöksensä jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä. Kullakin jäsenellä tai varajäsenellä on yksi ääni.

4. Sääntelyneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

5. Sääntelyneuvoston on sille tässä asetuksessa annettuja tehtäviä suorittaessaan toimittava riippumattomasti, eikä se saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita miltään jäsenvaltion hallitukselta tai muulta julkisesta tai yksityiseltä etutaholta.

6. Virasto huolehtii sääntelyneuvoston sihteeristötehtävistä.

*12 artikla*

*Sääntelyneuvoston tehtävät*

1. Sääntelyneuvosto antaa lausunnon johtajalle ennen 5, 6, 7 ja 8 artiklassa tarkoitettujen lausuntojen, suositusten ja päätösten vahvistamista. Lisäksi sääntelyneuvosto antaa toimivaltaansa kuuluvissa asioissa ohjeita johtajalle johtajan tehtävien suorittamisessa.

2. Sääntelyneuvosto antaa lausunnon henkilöstä, joka esitetään nimitettäväksi johtajaksi 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Sääntelyneuvosto tekee kyseisen päätöksen jäsentensä kolmen neljäsosan enemmistöllä.

3. Sääntelyneuvosto hyväksyy 10 artiklan 4 kohdan ja 14 artiklan 6 kohdan mukaisesti sekä 20 artiklan 1 kohtaan perustuvan talousarvioesityksen puitteissa viraston seuraavan vuoden työohjelman ja esittää sen ennen syyskuun 1 päivää johtokunnan vahvistettavaksi.

4. Sääntelyneuvosto hyväksyy vuosikertomuksessa olevan sääntelytoimintaa koskevan erillisen osan, josta säädetään 10 artiklan 10 kohdassa ja 14 artiklan 8 kohdassa.

*13 artikla*

*Johtaja*

1. Virastoa johtaa sen johtaja, joka hoitaa tehtäväänsä riippumattomasti. Johtaja ei saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta eikä miltään elimeltä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission, johtokunnan ja sääntelyneuvoston toimivaltaa.

2. Johtokunta nimittää johtajan ansioiden, pätevyyden ja kokemuksen perusteella komission kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella ehdottamista vähintään kahdesta henkilöstä. Johtokunnan valitsema ehdokas voidaan ennen nimittämistä kutsua antamaan lausuntonsa Euroopan parlamentin toimivaltaiselle valiokunnalle ja vastaamaan sen jäsenten esittämiin kysymyksiin.

3. Johtajan toimikausi on viisi vuotta. Toimikauden päättymistä edeltävien yhdeksän kuukauden aikana komissio suorittaa arvioinnin. Arvioinnissa komissio tarkastelee erityisesti

   (a) johtajan tehtävänhoitoa;

   (b) viraston tehtäviä ja velvoitteita lähivuosina.

4. Johtokunta voi komission ehdotuksesta ja ottaen huomioon arviointikertomuksen jatkaa johtajan toimikautta kerran enintään kolmella vuodella ja ainoastaan niissä tapauksissa, joissa tämä on viraston tehtävien ja velvoitteiden kannalta perusteltua.

5. Johtokunnan on ilmoitettava Euroopan parlamentille aikeestaan jatkaa johtajan toimikautta. Johtaja voidaan toimikauden jatkamista edeltävän kuukauden aikana kutsua antamaan lausuntonsa Euroopan parlamentin toimivaltaiselle valiokunnalle ja vastaamaan sen jäsenten esittämiin kysymyksiin.

6. Jos toimikautta ei jatketa, johtaja jatkaa tehtävässään seuraajan nimittämiseen asti.

7. Johtaja voidaan erottaa ainoastaan johtokunnan sääntelyneuvostoa kuultuaan tekemällä päätöksellä. Johtokunta tekee kyseisen päätöksen jäsentensä kolmen neljäsosan enemmistöllä.

8. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat pyytää johtajaa raportoimaan tehtäviensä suorittamisesta.

*14 artikla*

*Johtajan tehtävät*

1. Johtaja vastaa viraston edustamisesta ja johtamisesta.

2. Johtaja valmistelee johtokunnat työt. Hän osallistuu johtokunnan kokouksiin ilman äänioikeutta.

3. Johtaja vahvistaa sääntelyneuvoston suostumuksella 5, 6, 7 ja 8 artiklassa tarkoitetut lausunnot, suositukset ja päätökset.

4. Johtaja huolehtii viraston vuotuisen työohjelman täytäntöönpanosta sääntelyneuvoston ohjaamana ja johtokunnan valvonnassa.

5. Johtaja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, mukaan luettuina sisäisten hallinnollisten ohjeiden antaminen ja tiedonantojen julkaiseminen, varmistaakseen viraston tämän asetuksen säännösten mukaisen toiminnan.

6. Johtaja laatii joka vuosi viraston työohjelmaluonnoksen seuraavalle vuodelle ja toimittaa sen sääntelyneuvostolle ja komissiolle ennen kyseisen vuoden kesäkuun 30 päivää.

7. Johtaja laatii ennakkoarvion viraston tuloista ja menoista 20 artiklan mukaisesti ja huolehtii viraston talousarvion toteuttamisesta 21 artiklan mukaisesti.

8. Johtaja laatii joka vuosi vuosikertomusluonnoksen, jossa on viraston sääntelytoimintaa koskeva osa sekä talous- ja hallintokysymyksiä koskeva osa.

9. Johtajalla on viraston henkilöstöön nähden 25 artiklan 3 kohdan mukaiset valtuudet.

*15 artikla*

*Valituslautakunta*

1. Valituslautakunta koostuu kuudesta jäsenestä ja kuudesta varajäsenestä, jotka on valittu kansallisten sääntelyviranomaisten, kilpailuviranomaisten tai muiden kansallisten tai yhteisön elinten nykyisistä tai entisistä korkeassa asemassa olevista työntekijöistä, joilla on asiaankuuluva energia-alan kokemus. Valituslautakunta nimeää puheenjohtajansa. Valituslautakunta tekee päätöksensä määräenemmistöllä, jonka muodostavat vähintään neljä sen kuudesta jäsenestä. Valituslautakunta kutsutaan koolle tarpeen mukaan.

2. Johtokunta nimeää valituslautakunnan jäsenet kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella komission esityksestä ja kuultuaan sääntelyneuvostoa.

3. Valituslautakunnan jäsenten toimikausi on viisi vuotta. Sama henkilö voidaan valita tehtäväänsä uudelleen. Valituslautakunnan jäsenet ovat päätöksenteossaan riippumattomia eivätkä heitä sido mitkään ohjeet. He eivät saa hoitaa muita tehtäviä virastossa, sen johtokunnassa tai sen sääntelyneuvostossa. Valituslautakunnan jäsen voidaan vapauttaa tehtävistään hänen toimikautensa aikana ainoastaan, jos hänen on todettu syyllistyneen vakavaan rikkomukseen, ja asiassa tekee päätöksen johtokunta sääntelyneuvostoa kuultuaan.

4. Valituslautakunnan jäsen ei voi osallistua valituskäsittelyyn, jos asia koskee hänen omaa etuaan, jos hän on aikaisemmin edustanut jotakin menettelyn osapuolta tai jos hän on osallistunut sen päätöksen tekemiseen, jota valitus koskee.

5. Jos valituslautakunnan jäsen jostain 4 kohdassa mainitusta tai muusta syystä katsoo, ettei jokin valituslautakunnan jäsen voi osallistua valituskäsittelyyn, hänen on ilmoitettava asiasta valituslautakunnalle. Valituskäsittelyn osapuoli voi jäävätä valituslautakunnan jäsenen 4 kohdassa mainituista syistä tai jos tätä epäillään puolueellisuudesta. Jääväysperusteena ei voi olla jäsenen kansallisuus eikä jääväystä voida hyväksyä, jos menettelyn osapuoli on jo toteuttanut menettelyyn liittyvän toimen, vaikka jääväysperuste on ollut hänen tiedossaan.

6. Valituslautakunta päättää ilman asianomaista jäsentä, miten 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on meneteltävä. Valituslautakuntaan otetaan kyseisen jäsenen tilalle tämän ratkaisun tekoa varten hänen sijaisensa, jollei sijainen ole samalla tavoin esteellinen. Jos näin on, puheenjohtaja nimeää sijaisen muista varajäsenistä.

*16 artikla*

*Muutoksenhaku*

1. Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hakea muutosta 7 ja 8 artiklassa tarkoitettuun päätökseen, joka on osoitettu heille tai joka koskee heitä suoraan ja erikseen, vaikka se olisi osoitettu muulle henkilölle.

2. Valitus ja sen perusteet on toimitettava virastolle kirjallisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi kyseiselle henkilölle, tai jos tällaista tiedoksiantoa ei ole suoritettu, kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona virasto on julkaissut päätöksen. Valituslautakunta ratkaisee asian kahden kuukauden kuluessa valituksen tekemisestä.

3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tehdyllä valituksella ei ole lykkäävää vaikutusta. Valituslautakunta voi kuitenkin tilanteen arvioituaan päättää lykätä riitautetun päätöksen soveltamista.

4. Jos valitus voidaan ottaa käsiteltäväksi, valituslautakunta tutkii, onko sille perusteita. Se kehottaa valituskäsittelyn osapuolia aina tarvittaessa esittämään tietyssä määräajassa huomautuksensa valituslautakunnalta tai muilta valituskäsittelyn osapuolilta vastaanotetuista tiedoksiannoista. Valituskäsittelyn osapuolilla on oikeus esittää huomautuksensa suullisesti.

5. Valituslautakunta voi joko käyttää viraston toimivaltaa tämän artiklan mukaisin ehdoin tai siirtää asian viraston toimivaltaisen elimen hoidettavaksi. Valituslautakunnan tekemä päätös on mainittua elintä sitova.

6. Valituslautakunta vahvistaa työjärjestyksensä.

*17 artikla*

*Asian saattaminen yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen ja yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi*

1. Valituslautakunnan tai, jos valituslautakunta ei ole toimivaltainen, viraston tekemästä päätöksestä voi valittaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen perustamissopimuksen 230 artiklan mukaisesti.

2. Jos virasto laiminlyö päätöksen tekemisen, laiminlyöntiä koskeva kanne voidaan panna vireille yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tai yhteisöjen tuomioistuimessa perustamissopimuksen 232 artiklan mukaisesti.

3. Viraston on toteutettava toimenpiteet, joita yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai yhteisöjen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpano edellyttää.

*18 artikla*

*Viraston talousarvio*

1. Viraston tulot muodostuvat erityisesti:

   (a) Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon (pääluokka ”Komissio”) sisältyvästä yhteisön tuesta;

   (b) virastolle 19 artiklan nojalla suoritetuista maksuista;

(c) jäsenvaltioiden tai niiden sääntelyviranomaisten maksamasta vapaaehtoisesta rahoituksesta;

(d) mahdollisista 10 artiklan 6 kohdassa mainituista testamenttilahjoituksista, lahjoituksista ja tuista.

2. Viraston menot kattavat henkilöstö-, hallinto-, infrastruktuuri- ja toimintamenot.

3. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.

4. Viraston kaikista tuloista ja menoista tehdään kutakin varainhoitovuotta varten ennakkoarviot, jotka otetaan sen talousarvioon. Varainhoitovuosi on kalenterivuosi.

*19 artikla*

*Maksut*

1. Virastolle on maksettava maksu 8 artiklan 1 kohdan mukaisen vapautuspäätöksen hakemisesta.

2. Kyseisten maksujen suuruuden vahvistaa komissio.

*20 artikla*

*Talousarvion laatiminen*

1. Johtaja laatii kunkin vuoden helmikuun 15 päivään mennessä alustavan talousarvioesityksen, joka käsittää seuraavan varainhoitovuoden suunnitellut toimintakulut ja työohjelman ja toimittaa tämän alustavan esityksen sekä alustavan henkilöstötaulukon johtokunnalle. Johtokunta laatii vuosittain johtajan laatimaan luonnokseen perustuvan ennakkoarvion viraston tuloista ja menoista seuraavaa varainhoitovuotta varten. Johtokunta toimittaa kyseisen ennakkoarvion, joka sisältää alustavan henkilöstötaulukon, komissiolle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta. Johtajan laatima luonnos on ennen ennakkoarvion vahvistamista toimitettava sääntelyneuvostolle, joka voi antaa siitä lausunnon.

2. Komissio toimittaa ennakkoarvion Euroopan yhteisöjen yleistä talousarviota koskevan alustavan esityksen yhteydessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle, jäljempänä yhteisesti ’budjettivallan käyttäjä’.

3. Ennakkoarvion perusteella komissio sisällyttää Euroopan unionin yleistä talousarviota koskevaan alustavaan esitykseen tarpeellisiksi katsomansa arviot henkilöstötaulukkoon liittyvistä kustannuksista ja tukimäärästä, joihin osoitetaan rahoitus yleisestä budjetista perustamissopimuksen 272 artiklan mukaisesti.

4. Budjettivallan käyttäjä vahvistaa viraston henkilöstötaulukon.

5. Johtokunta laatii viraston talousarvion. Siitä tulee lopullinen, kun Euroopan yhteisöjen yleinen talousarvio on lopullisesti vahvistettu. Sitä mukautetaan tarvittaessa.

6. Johtokunta ilmoittaa budjettivallan käyttäjälle viipymättä aikomuksestaan toteuttaa hankkeita, joilla voi olla huomattavaa taloudellista vaikutusta talousarvion rahoittamiseen, erityisesti kiinteistöihin liittyviä hankkeita kuten kiinteistöjen vuokraus tai hankinta. Johtokunta ilmoittaa asiasta komissiolle. Jos jompikumpi budjettivallan käyttäjä aikoo antaa lausunnon, se ilmoittaa virastolle tästä aikomuksestaan kahden viikon kuluessa siitä, kun se on saanut tiedon hankkeesta. Jos se ei tee tällaista ilmoitusta, virasto voi käynnistää suunnitellun hankkeen.

*21 artikla*

*Talousarvion toteutus ja valvonta*

1. Johtaja toimii tulojen ja menojen hyväksyjänä ja toteuttaa viraston talousarvion.

2. Viraston tilinpitäjä toimittaa alustavan tilinpäätöksen ja selvityksen varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta komission tilinpitäjälle ja tilintarkastustuomioistuimelle kunkin varainhoitovuoden päättymistä seuraavan maaliskuun 1 päivään mennessä. Viraston tilinpitäjä toimittaa selvityksen talousarvio- ja varainhallinnosta myös Euroopan parlamentille ja neuvostolle varainhoitovuoden päättymistä seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä. Komission tilinpitäjä konsolidoi tämän jälkeen toimielinten ja hajautettujen elinten alustavat tilinpäätökset asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002[16] 128 artiklan mukaisesti.

3. Komission tilinpitäjä toimittaa viraston alustavan tilinpäätöksen ja selvityksen varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta tilintarkastustuomioistuimelle kunkin varainhoitovuoden päättymistä seuraavan maaliskuun 31 päivään mennessä. Selvitys varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallinnosta toimitetaan myös Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

4. Saatuaan viraston alustavaa tilinpäätöstä koskevat huomautukset, jotka tilintarkastus-tuomioistuin on laatinut asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 129 artiklan mukaisesti, johtaja vahvistaa viraston lopullisen tilinpäätöksen omalla vastuullaan ja toimittaa sen johtokunnalle lausuntoa varten.

5. Johtokunta antaa lausunnon viraston lopullisesta tilinpäätöksestä.

6. Johtaja toimittaa lopullisen tilinpäätöksen ja johtokunnan lausunnon Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja yhteisöjen tuomioistuimelle viimeistään 1 päivänä heinäkuuta varainhoitovuoden päättymisen jälkeen.

7. Lopullinen tilinpäätös julkaistaan.

8. Johtaja toimittaa 15 päivään lokakuuta mennessä tilintarkastustuomioistuimelle vastineensa sen huomautuksiin. Johtaja toimittaa tämän vastineen myös johtokunnalle ja komissiolle.

---

16 EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

9. Johtaja toimittaa asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 146 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentille pyynnöstä kaikki tiedot, joita tarvitaan vastuuvapauden myöntämiseksi talousarvion toteuttamisesta kyseiseltä varainhoitovuodelta.

10. Ennen vuoden N + 2 toukokuun 15 päivää Euroopan parlamentti myöntää neuvoston määräenemmistöllä antamasta suosituksesta johtajalle vastuuvapauden varainhoitovuoden N talousarvion toteuttamisesta.

*22 artikla*

*Varainhoitosäännöt*

Johtokunta vahvistaa virastoon sovellettavat varainhoitosäännöt komissiota kuultuaan. Säännöt saavat poiketa komission asetuksesta (EY, Euratom) N:o 2343/2002 ainoastaan, mikäli se on välttämätöntä viraston toiminnasta johtuvien erityisvaatimusten vuoksi ja komissio antaa tähän suostumuksen etukäteen.

*23 artikla*

*Petostentorjunta*

1. Petosten, lahjonnan ja muun laittoman toiminnan torjumiseksi virastoon sovelletaan rajoituksetta asetuksen (EY) N:o 1073/1999[17] säännöksiä.

2. Viraston on liityttävä Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission välillä 25 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn toimielinten väliseen sopimukseen Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäisistä tutkimuksista[18] ja annettava välittömästi asianmukaiset määräykset, jotka koskevat kaikkia viraston työntekijöitä.

3. Rahoituspäätöksissä ja niistä johtuvissa täytäntöönpanoa koskevissa sopimuksissa tai asiakirjoissa on määrättävä nimenomaisesti, että tilintarkastustuomioistuin ja OLAF voivat tarvittaessa tehdä tarkastuksia paikan päällä viraston varojen edunsaajien luona ja näiden varojen jakamisesta vastaavan henkilöstön luona.

*24 artikla*

*Erioikeudet ja vapaudet*

Virastoon sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa.

---

17 EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1.
18 EYVL L 136, 31.5.1999, s. 15.

*25 artikla*

*Henkilöstö*

1. Viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavia henkilöstösääntöjä, Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavia palvelussuhteen ehtoja ja Euroopan yhteisöjen toimielimien näiden henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen soveltamiseksi yhteisesti antamia sääntöjä.

2. Johtokunta antaa yhteisymmärryksessä komission kanssa tarvittavat soveltamissäännöt Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 110 artiklan säännösten mukaisesti.

3. Virasto käyttää henkilöstönsä suhteen niitä valtuuksia, jotka kuuluvat nimittävälle viranomaiselle Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaan ja työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaan.

4. Johtokunta voi antaa säännöksiä, joilla sallitaan kansallisten asiantuntijoiden siirto jäsenvaltioista viraston määräaikaiseen palvelukseen.

*26 artikla*

*Viraston vastuu*

1. Jos kyseessä on sopimukseen perustumaton vastuu, viraston on jäsenvaltioiden lainsäädäntöön sisältyvien yhteisten perusperiaatteiden mukaisesti korvattava itsensä tai henkilöstönsä tehtäviensä yhteydessä aiheuttamat vahingot. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan tällaisten vahinkojen korvaamiseen liittyvät riita-asiat.

2. Viraston työntekijöiden henkilökohtaista taloudellista ja kurinpidollista vastuuta virastoa kohtaan säännellään viraston henkilöstöön sovellettavissa asiaa koskevissa määräyksissä.

*27 artikla*

*Tiedonsaantioikeus*

1. Viraston hallussa oleviin asiakirjoihin sovelletaan asetusta (EY) N:o 1049/2001[19].

2. Johtokunnan on hyväksyttävä asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöönpanoa koskevat käytännön järjestelyt kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.

---

[19] EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

3. Viraston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 8 artiklan nojalla tekemistä päätöksistä voidaan tehdä kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle perustamissopimuksen 195 artiklassa esitetyin edellytyksin tai nostaa kanne Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa perustamissopimuksen 230 artiklassa esitetyin edellytyksin.

*28 artikla*

*Kolmansien maiden osallistuminen*

Maat, jotka eivät ole Euroopan unionin jäseniä, voivat osallistua viraston toimintaan, jos ne tekevät tästä etukäteen sopimuksen yhteisön kanssa. Mainittujen sopimusten määräysten mukaisesti laaditaan järjestelyjä, joissa määritellään muun muassa viraston toimintaan osallistumisen luonne ja laajuus kyseisten maiden osalta sekä niiden osallistumista koskevat säännöt, mukaan lukien rahoitusosuuksia ja henkilöstöä koskevat säännöt.

*29 artikla*

*Kielijärjestelyt*

1. Virastoon sovelletaan 15 päivänä huhtikuuta 1958 annetun asetuksen N:o 1 säännöksiä.

2. Johtokunta päättää viraston sisäisistä kielijärjestelyistä.

3. Euroopan unionin elinten käännöskeskus huolehtii viraston toiminnassa tarvittavista käännöspalveluista.

*30 artikla*

*Arviointi*

1. Komissio tekee arvioinnin viraston toiminnasta. Arviointi kattaa viraston saavuttamat tulokset ja sen työmenetelmät suhteessa sen tavoitteeseen, toimeksiantoon ja tehtäviin, jotka määritellään tässä asetuksessa ja viraston vuotuisissa työohjelmissa.

2. Komissio toimittaa ensimmäisen arviointikertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun ensimmäinen johtaja on aloittanut tehtävässään. Komissio toimittaa tämän jälkeen arviointikertomuksen vähintään joka viides vuosi.

*31 artikla*

*Voimaantulo ja siirtymäsäännökset*

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. Edellä olevaa 5, 6, 7 ja 8 artiklaa sovelletaan [*18 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta*].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [ ...]

| | |
|---|---|
| *Euroopan parlamentin puolesta* | *Neuvoston puolesta* |
| *Puhemies* | *Puheenjohtaja* |

**Liite 1**

**RAHOITUSSELVITYS**

**Toimintalohko(t): ENERGIA JA LIIKENNE**

**Toiminto/toiminnot: Energian sisämarkkinat**

**TOIMENPITEEN NIMI:** ENERGIA-ALAN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖVIRASTO

## 1. BUDJETTIKOHTA/-KOHDAT

Luku: 06 …

Tarvittavan rakenteen luominen energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle (sääntelyvirasto):

– luodaan alamomentti 06 ”Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto”

– luodaan alamomentti 06 XX XX ”Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto” – Avustus osastoille 1 ja 2

– luodaan alamomentti 06 XX XX ”Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto” – Avustus osastolle 3

Luvun 06 03 momentti ja alamomentit valitaan vuoden 2009 talousarviomenettelyssä.

## 2. NUMEROTIEDOT

### 2.1. Toimenpiteen määrärahat:

Vuosittaiset kokonaismäärärahat kuuluvat momentin XXX määrärahoihin vuodeksi 2009 ja sitä seuraaville vuosille.

### 2.2. Soveltamisjakso

Toimenpiteellä on rajoittamaton kesto (vuosittainen tuki).

### 2.3. Monivuotinen kokonaismenoarvio:

a) Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen aikataulu

milj. euroa

| Vuosi | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | Seuraavat vuodet |
|---|---|---|---|---|---|
| Maksusitoumus-määrärahat | 1,970 | 3,940 | 6,084 | 6,314 | 6,434 |
| Maksu-määrärahat | 1,970 | 3,940 | 6,084 | 6,314 | 6,434 |

**2.4. Yhteensopivuus rahoitussuunnitelman ja rahoitusnäkymien kanssa**

x Ehdotus on nykyisen rahoitussuunnitelman mukainen (2007–2013)

**2.5. Vaikutukset tuloihin**

x Ehdotuksella ei ole vaikutuksia tuloihin

**3. BUDJETTITIEDOT**

| **Menolaji** | | **Uusi** | **EFTA osallistuu** | **Ehdokasmaat osallistuvat** | **Rahoitus-näkymien otsake** |
|---|---|---|---|---|---|
| **Ei pakoll.** | **JM/EI-JM** | **KYLLÄ** | **KYLLÄ** | **KYLLÄ** | **nro 1.a** |

**4. OIKEUSPERUSTA**

EY:n perustamissopimuksen 95 artikla

## 5. KUVAUS JA PERUSTELUT

### 5.1. Yhteisön toiminnan tarve

*5.1.1. Toiminnan tavoitteet*

EU on jo antanut joukon säädöksiä[20] sellaisten energian sisämarkkinoiden luomiseksi, jotka synnyttäisivät todellisia valinnanmahdollisuuksia jokaiselle EU:n kuluttajalle, niin kansalaiselle kuin yritykselleKin, sekä uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja laajempaa kaupankäyntiä rajojen yli. Tiedonanto energian sisämarkkinoista[21] ja kilpailuasiain alakohtaisen selvityksen loppuraportti[22] osoittavat, että nykyisillä säännöillä ja toimenpiteillä ei näihin tavoitteisiin vielä ole päästy. Komission 10. tammikuuta 2007 antamassa tiedonannossa *Energiapolitiikka Euroopalle*[23] asetettiin tavoitteeksi luoda yhteiseurooppalainen kaasun- ja sähkönjakeluverkosto ja tosiasiallisesti kilpaillut Euroopan laajuiset energiamarkkinat. Yhtenä keinona saavuttaa tämä tavoite on parantaa markkinoiden sääntelyä kansallisesti ja Euroopan tasolla. Tämä edellyttää tehokasta kansallisten sääntelyviranomaisten välistä yhteistyötä, jota varten on määrä perustaa ”EU:n tasolle uusi erillinen elin”.

Komissio perusti vuonna 2003 sähkö- ja kaasualan riippumattoman neuvoa-antavan ryhmän eli Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmän (European Regulators Group for Electricity and Gas, ERGEG). Ryhmän tehtävänä on helpottaa neuvonpitoa, koordinointia ja yhteistyötä jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten välillä sekä näiden elinten ja komission välillä. ERGEG on viime vuosina vaikuttanut erittäin myönteisesti kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden toteuttamiseen. Useimmat sidosryhmät ja myös sääntelyviranomaiset itse katsovat kuitenkin, että sisämarkkinoiden kehittäminen edellyttää virallista mekanismia, jonka puitteissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimia yhteistyössä ja tehdä päätöksiä tärkeistä rajat ylittävistä kysymyksistä.

Tällaiselle mekanismille annettavien tehtävien luonne merkitsee, että sen ainoa mahdollinen muoto on sääntelyvirasto. Tämä arviointi heijastaa periaatteita, jotka komissio on määritellyt luonnoksessa toimielinten väliseksi sopimukseksi Euroopan unionin sääntelyvirastojen toimintakehyksestä[24]. Tämä koskee erityisesti mahdollisuutta tehdä yksittäisiä päätöksiä, jotka ovat kolmansia osapuolia oikeudellisesti sitovia.

*5.1.2. Ennakkoarviointiin liittyvät toimenpiteet*

Komissio on arvioinut viraston perustamisen vaikutukset eri perustein. Aluksi tarkasteltiin itse ongelmaa ja siihen liittyvää toiminnan tarvetta.

---

20 Muun muassa järjestyksessä toiset markkinoiden avaamiseen tähtäävät direktiivit; asetukset joilla pyritään yhdenmukaistamaan maiden rajojen yli tapahtuvan kaupan edellyttämiä teknisiä normeja; sekä energian toimitusvarmuutta koskevat direktiivit.

21 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden mahdollisuuksista, KOM(2006) 841.

22 Komission tiedonanto ”Asetuksen (EY) N:o 1/2003 17 artiklaan perustuva Euroopan kaasu- ja sähköalan tutkinta (Loppuraportti)” , KOM(2006) 851.

23 EUVL C [...], [...], s. [...].

24 KOM(2005) 59.

Kansallisilla energia-alan sääntelyviranomaisilla on valta säädellä *kansallisia* markkinoitaan. Kansallisten markkinoiden yhdentyminen kohti EU:n sisämarkkinoita edellyttää nykyisellään kuitenkin tietyntyyppisten päätösten tekemistä EU:n tasolla. Tästä vallitsee yksimielisyys sidosryhmien kesken. Useimmat sidosryhmät ja myös sääntelyviranomaiset itse katsovat, että sisämarkkinoiden kehittäminen edellyttää virallista mekanismia, jonka puitteissa kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimia yhteistyössä ja tehdä päätöksiä tärkeistä rajat ylittävistä kysymyksistä.

Toiseksi tarkasteltiin yhteisön tason toiminnasta saatavaa lisäarvoa ja vaihtoehtoja EU:n sääntelyviraston luomiselle. Kysymyksenä oli, voisiko komissio huolehtia näistä uusista tehtävistä itse. Sääntelytoiminta edellyttää hyvin teknistä erityispätevyyttä, kuten tietämystä verkon fysiikasta, sektorin (tuotannon ja siirron) investointitarpeista, pääsytariffijärjestelmästä ja riidanratkaisumekanismista. Nämä tehtävät vaativat teknistä erityisosaamista, jota komissiossa ei ole. Tarvittavan pätevyyden kokoaminen edellyttäisi todennäköisesti uuden osaston perustamista komissioon. Lisäksi tämä vaihtoehto muuttaisi komission institutionaalista roolia teknisemmäksi ilman että tästä saataisiin mitään erityistä hyötyä. Sen sijaan kyseeseen voisi tulla esimerkiksi Euroopan keskuspankkijärjestelmän kaltainen malli. Tämä vaihtoehto olisi sinänsä soveltuva, mutta perustamissopimus ei tarjoa sille oikeusperustaa energia-alalla. Harkittiin myös voimakkaamman kansallisten energia-alan sääntelyviranomaisten verkoston perustamista, mille tarjoaisi mallin kilpailuviranomaisten verkosto, jonka komissio loi vuonna 2004 neuvoston uuden kartelliasetuksen (EY) N:o 1/2003 nojalla. Tässä mallissa kansallisilla kilpailuviranomaisille ei ole valtuuksia tehdä kollektiivisia päätöksiä, vaan ne soveltavat tarkkoja sääntöjä, joiden avulla voidaan määrittää toimivaltainen viranomainen sekä tarvittava tiedonvaihto ja menettelyt. Komissiolla on tässä järjestelmässä yleinen oikeus ottaa toimivaltaansa kuuluvat asiat omaan käsittelyynsä esimerkiksi tapauksissa, joissa kahden kansallisen sääntelyviranomaisen näkökannat ovat keskenään ristiriidassa. Järjestelmän toiminta perustuu kuitenkin siihen, että komissiolla on oma toimivalta kilpailuasioissa. Komissiolla ei ole tällaisia päätöksentekovaltuuksia energia-alan sääntelyssä (kilpailuasioita lukuun ottamatta) eikä siksi samaa mahdollisuutta vaikuttaa verkostoon.

Näiden vaihtoehtoisten mallien vertailun päätelmänä oli, että uudelle elimelle annettavien tehtävien luonteen vuoksi ainoa sopiva vaihtoehto on sääntelyvirasto, jolla on valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä, jotka ovat kolmansia osapuolia oikeudellisesti sitovia. Olettamuksena on lisäksi, että tämän vaihtoehdon myötä kansallisten sääntelyviranomaisen valtuudet lujittuvat ja yhdenmukaistuvat.

### 5.2. Suunnitellut toimet ja yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Viraston on määrä suorittaa tavoitteensa saavuttaakseen seuraavat toimet:

– *Puitteiden luominen kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyölle.* Virasto tarjoaa puitteet tälle yhteistyölle, jotta voidaan parantaa rajat ylittävien tilanteiden käsittelyä. Virasto vahvistaa säännöt ja menettelyt kansallisten viranomaisten väliselle yhteistyölle, erityisesti tiedonvaihdossa ja toimivallan jaossa tapauksissa, jotka koskevat useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota.

– *Siirtoverkonhaltijoiden yhteistyön viranomaisvalvonta.* Virasto valvoo siirtoverkonhaltijoiden yhteistyötä, erityisesti teknisten ja markkinoita koskevien sääntöjen laatimisessa, verkoston toiminnan koordinoinnissa ja investointien suunnittelussa. Tämä tarkoittaa, että toimenpideluonnokset, jotka kaikkien tai useiden siirtoverkonhaltijoiden on määrä vahvistaa yhteisesti, toimitetaan virastolle, joka antaa niistä lausunnon siirtoverkonhaltijoille siinä tapauksessa, että toimenpiteet eivät takaa syrjimättömyyttä, tosiasiallista kilpailua tai markkinoiden tehokasta toimintaa. Käytännössä tämän on määrä toteutua siirtoverkonhaltijoiden välisenä rakentavana vuoropuheluna, jossa komissio puuttuu asiaan vasta viimeisenä instanssina.

– *Valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä.* Tietyissä tapauksissa virastolle annetaan valtuudet tehdä yksittäisiä päätöksiä. Näihin tapauksiin kuuluu Euroopan etua palvelevaa infrastruktuuria koskevien vapautuspyyntöjen[25] käsittely.

– *Yleinen neuvoa-antava rooli.* Virastolla on komissioon päin neuvoa-antava rooli markkinoiden sääntelyyn liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi se voi antaa ei-sitovia suuntaviivoja hyvien toimintatapojen levittämiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten keskuudessa. Tämä ei vaikuta siirtoverkonhaltijoille annettuihin tehtäviin.

Viraston kaikista tuloista ja menoista tehdään kutakin varainhoitovuotta varten ennakkoarviot, jotka otetaan sen talousarvioon. Varainhoitovuosi on kalenterivuosi.

Talousarvion tulojen ja menojen on oltava tasapainossa. Viraston tuloihin kuuluu avustus, joka otetaan Euroopan yhteisön yleiseen talousarvioon ja jonka tarkoituksena on varmistaa tulojen ja menojen välinen tasapaino. Tämä ei vaikuta muihin määriteltäviin tulolähteisiin ja maksuihin.

Viraston menoja ovat erityisesti henkilöstön palkat, hallinto- ja infrastruktuurimenot, toimintakustannukset sekä sääntelyneuvoston ja valituslautakunnan toimintaan liittyvät menot.

### 5.3. Toteutustapa

Viraston oikeudellisen aseman on mahdollistettava, että virasto toimii tehtäviään hoitaessaan oikeushenkilönä.

Johtokunta on viraston varainhoidon valvonnasta ja hallinnollisesta valvonnasta vastaava elin, jossa on 12 jäsentä. Komissio nimittää kuusi jäsentä ja neuvosto toiset kuusi. Toimikausi on viisi vuotta, ja se voidaan uusia kerran.

Virastoa johtaa johtaja, jonka johtokunta nimittää viideksi vuodeksi. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi yhden kerran. Johtaja on viraston laillinen edustaja.

Viraston päätökset tekee sääntelyneuvosto. Jotta päätöksenteko olisi riippumaton toimeenpanevasta elimestä (johtokunnasta), virastossa on oltava erillinen sääntelyneuvosto. Sääntelyneuvosto koostuu johtajasta ja yhdestä edustajasta kutakin jäsenvaltiota kohden. Jäsenvaltioiden edustajat tulevat kyseisen jäsenvaltion sääntelyviranomaisesta.

---

[25] Määritelty direktiivin 2003/55/EY 22 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 7 artiklassa.

Viraston päätöksistä voi valittaa. Valituksen voi tehdä kuusijäseniselle valituslautakunnalle.

## 6. RAHOITUSVAIKUTUKSET

### 6.1. Toimenpiteen kokonaiskustannusten laskutapa (*Pääosastot BUDG ja ADMIN määrittävät*)

Viraston vuosittaiset kustannukset katetaan yhteisön avustuksilla. Eri menotyyppejä voidaan eritellä seuraavasti:

Henkilöstökustannukset

Ehdotettu budjetti perustuu arvioon, jonka mukaan viraston henkilöstömäärä on 48. Henkilöstön vuotuiset kokonaismenot arvioidaan 5,184 miljoonaksi euroksi, kun keskikustannukseksi otetaan Euroopan komission henkilöstön keskikustannus, eli 0,117 miljoonaa euroa vuodessa, mihin sisältyvät kiinteistö- ja hallintokustannukset (postikulut, televiestintä, tietotekniikka jne.).

Henkilöstökustannukset kattavat rekrytointikustannukset vuodesta 2009. Henkilöstökustannusten arvio perustuu seuraavaan suunnitelmaan:

| | Rekrytointi | Henkilöstö yhteensä |
|---|---|---|
| Vuoden 2009 alkupuolisko | +10 | 10 |
| Vuoden 2009 jälkipuolisko | +10 | 20 |
| Vuoden 2010 alkupuolisko | +10 | 30 |
| Vuoden 2010 jälkipuolisko; | +10 | 40 |
| Vuoden 2011 alkupuolisko | +8 | 48 |

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Irtaimiston hankintakulut ja niihin liittyvät kulut ovat 0,350 miljoonaa euroa ensimmäisten kahden vuoden aikana. Seuraavien vuosien lisätarpeita varten on ennakoitu vuotuinen 0,05 miljoonan euron määräraha. Tämän alamomentin määrä voi vaihdella riippuen siitä, millaiset tilat ja palvelut isäntäjäsenvaltio asettaa viraston käyttöön.

Toimintakustannukset

Nämä kustannukset kattavat kokoukset, selvitykset ja käännös- ja julkaisukulut sekä suhdetoiminnan. Alustavan arvion mukaan toimintakulut ovat 1 miljoonaa euroa vuodessa.

Virkamatkakustannukset

Viraston tehtävät edellyttävät matkoja EU:n sisällä ja sen ulkopuolella (matka- ja majoituskulut). Virkamatkabudjetin ennakoidaan olevan 0,150 miljoonaa euroa vuodessa, kun virasto on täysin toiminnallinen. Arviot on laadittu energian ja liikenteen pääosaston virkamatkakulujen keskikustannusten perusteella. Ne voivat vaihdella viraston toimipaikasta riippuen.

## 6.2. Jakautuminen toimenpiteen osien mukaan

Maksusitoumusmäärärahat milj. (nykyhintoina)

| Jakautuminen/luokat | Vuosi 2009 | Vuosi 2010 | Vuosi 2011 | Vuosi 2012 | Seuraavat vuodet |
|---|---|---|---|---|---|
| Henkilöstökustannukset | 1,755 | 4,095 | 5,616 | 5,616 | 5,616 |
| Laitteet | 0,150 | 0,200 | 0,050 | 0,050 | 0,050 |
| Toimintakustannukset | 0,150 | 0,400 | 0,700 | 0,900 | 1,000 |
| Virkamatkakustannukset | 0,050 | 0,100 | 0,150 | 0,180 | 0,200 |
| Yhteensä | 2,105 | 4,795 | 6,516 | 6,746 | 6,866 |

## 6.3. Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen aikataulu

milj. euroa

| Vuodet<br>*(ja seuraavat vuodet)* | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | Seuraavat vuodet |
|---|---|---|---|---|---|
| Maksusitoumusmäärärahat | 1,970 | 3,940 | 6,084 | 6,314 | 6,434 |
| Maksumäärärahat | 1,970 | 3,940 | 6,084 | 6,314 | 6,434 |

## 7. SEURANTA JA ARVIOINTI

Viraston varainhoitoa valvovat tilintarkastustuomioistuin (21 artikla), Euroopan parlamentti (21 artikla) ja Euroopan petostentorjuntavirasto (23 artikla).

## 8. PETOSTENTORJUNTA

Katso edellä kohta 7.